

Suv. Valst. kongresas nutarė apšaukti karę Vokietijai.

Smarkus musiai Volynioi; vokiečiai ima virsu.

RUSIJOJ PASKELBTA TIKĖJIMŲ LAISVĖ.

Italija laukia drūto užpuolimo.

Italijos generalis štabas diena iš dienos laukia smarkaus austro-vokiečių užpuolimo. 1.000.000 kareivių sutraukta įsiveržimui Lombardijon.

110 žmonių žuvo.

Su paskandintais neseniai Britanijos garlaiviais Tre-vose ir Alnwick Castle pražudyta 110 žmonių, įskaitant dvi moteri ir kūdikį. Vokiečių submarinas anuos laivus subombardavo be perspėjimo.

— Keturi užmušta ir trys sužeista Baltimorėje vandens rezervuarui trukus tulame name.

— Anglija šią savaitę neteko 29 laivų.

— Dideli mūšiai prasidėjo Volynijoje. Vokiečiai per-simetė per Stochod'o upę, apie 35 angl. mylias į šiaurva-karus nuo Kovelio ir stumia atgal rusus.

— Lenkijai Rusija pažadėjo pilniausią neprigulmę su-jungus visas jos tris dalis vienon viešpatijon.

— Prašalinta iš Caroskoje Selo caro ištikimiausi paly-dovai ir išgabenti į Petrogradą Petro Povilo tvirtovėn. Mat susekta suokalbis pasodinti ant Rusijos sosto didku-nigaikštis Nikolajus.

Suv. Valstijų Kongresas nutarė apšaukti karę Vokietijai.

Washingtonas, 3 d. balandžio Suv. Valstijų kongresas prez. Wilsono raginamas priėmė sekančią rezoliuciją ap-skelbimui karės vokiečiams:

„Kadangi vokiečių imperijinė valdžia nesykį kariš-kai užgavo Amerikos Suv. Valstijas ir jų žmones, todėl nuspręsta senato ir atstovų buto Amer. Suv. Valstijų kongrese, jog tarpe Suv. Valstijų ir Vokietijos karės sto-vis formaliai apšauktas; Ir kad prezidentas yra įgalotas panaudoti visą Suv. Valstijų laivyną ir armiją karei prieš Vokietijos imperijinę valdžią, idant būtų karė pasekmin-gai užbaigta:

Tos deklaracijos paskelbimą tečiaus sulaukė senato-rius La Follette veto.

Pagal šios šalies tiesas vienas senatorius gali sustab-dyt dvidešimt keturioms valandoms karią apšaukiančios rezolucijos paskelbimą. Tečiaus tos 24 valandos kariško stovio neatmainys.

Reikalingi dalykai kerei.

Militarinis, ekonominis ir finansšikas prisiruošimas užpuolančiai kampanijai prieš vokiečius.

Užtikrinti Amerikos ir talkininkų laivynų bendra-veikimą.

Prirašymo liuosu noru armijon dar 500.000 jaunų vyrų.

Salies vaizbos orgaizacija ekonomiškam ir nuosa-kiam prekių išdalimui.

Apsisaugojimas nuo submarinų pavojaus.

Kądaugiausia pinigų surinkti taksomis.

Supirkti visokių reikmenų armijai nustatytomis karės sekretoriaus kainomis.

Jauni vyrai, dirbanti karės reikalaams įvairiuose pa-brikuose turi gaut ženklus, parodančius, kad jų darbas tėvynei taip jau svarbus kaip ir pačių kareivių.

Pacifistų mitingus išvaiko.

Pereitoj subatoj surengus Amerikos miestuose dideles patriotines demonstracijas, kad sukėlus juo didesni karišką ūpą prieš vokiečius šioj šalyj, pacifistai, nenorinti karės irgi mėgino sušaukti massmitingus, išaiškinant

žmonių minioms, jog su vokiečiais, už skandinimą Suv. Valstijų laivų ir piliečių, visgi galima ir be karės atsistei-ti. Tie mitingai tečiaus nepavyko dangelyj vietų. Balti-morėje pacifistams susirinkus Muzikos Akademijoje, 4.000 žmonių persilaužė per drūtą policijos sieną ir išgriovė sustabdė kalbėtojus. Philadelphijoj taipgi nedaleista žmonių susirinkti nurodyton laikraščių paskelbimuose salėn. New Yorke pacifistus patiko toks jau likimas. Dabar jų vadai tariasi dėt milijonus dolerių, kad atieš-kojus žodžio laisvės teisės šioj laisvoj šalyj.

Vokiečiai kviečiami kariaut už Ameriką.

Philadelphijos buvęs majoras Blankenburg kviečia visus šioj šaly gyvenančius vokiečius kelti ginklus prieš savo tikrąjį Fatherlandą. „Mēs, girdi, ieškojome namo naujame pasaulyje ir atradom jį. Sulig neprigulmybės deklaracijos ir konstitucijos bei tiesų mēs buvome čia kviesti ir priimti ir gavome tiesas lygias su pirma mūs čia atėjusiais. Dabar pasirodykime, kad esame verti tų augštų privilegijų, kad esame verti Amerikos pilietys-tės, neapkauuojamos žmonių malonės.“

Karės straikai.

Wilkes Barre, Pa. Aidoblistų organizacijos lyderiai šioje apylinkėje paskelbė visatiną darbininkų straiką užprotestavimui prieš karės paskelbimą. Vietos policija tečiaus pasirūpino iš anksto, kad didelių riaušių nei-vyktų.

Didelė eksplozija.

Philadelphijoj šiomis dienomis Indian Refining Co—ės fabrike atsitiko smarki eksplozija, sunaikinusi tūkstan-čius galionų aliejus išdirbių. Eksplozija pavojingai apde-gino pečkurių ir blėdies padarė už \$200.000.

Atsargiai su žodžiais.

New Yorke tapo neutistas tulas vaizborius šešieme mėnesiams į fabriko darbą už niekinimą prezidento Wil-sono viešoje savo prakalboje. Nereikia žodžio laisvę perdaug išnaudoti, ypač dabartiniame kariškame su-judime.

Vokiečiai telkiasi Mexikoje.

Iš Guatemala City 1 d. balandžio ateina žinios, jog vo-kiečių rezervistai telkiasi Mexikos.—Salvador'o pasie-nyje. Bevielio telegrafo stotis iš Mexiko perkelta į Sal-vador'a, susižinojimui su Vokietija, ištikus karei tarp pa-starosios ir Suv. Valstijų.

70 villistų pakarta.

Chihuahua City. Villai besistengiant paimti šį mies-tą pereitą savaitę, buvo suimti 70 jė plėšikų ir pakarti be jokio teismo.

Paskaita Stockholme apie Lietuvą.

Vasario 1 d. š. m. Ona Lindhaginitė su vyrų gimna-zijos direktorium H. Soederbergu didelėje salėje Auditorium surengė nukentėjusiems del karės Belgams, Lietu-viams, Lenkams ir Serbams vakarą su paskaitomis, dek-lamacijomis ir dainomis. Artistės ir artistai padainavo visų čia paminėtų tautų himnus. Salė buvo dekoruota šių tautų vėliavomis. Žmonių prisirinko kupina salė. P—lė Lindhagenaitė papasakojo apie dabartinį sunkų pa-dėjimą Belgijos ir Lietuvos, kuri nemažiau nukentėjo ki-tų šalių. Garsi danų artistė Uda Nilsen padainavo lietu-vių himną ir keletą lietuviškų dainų verstu O. Meiero da-nų kalbon. Baigus programą buvo išnešta rezolucija, kad Lietuva ir Lenkija liktų savystovėmis politikos vie-natomis.

Jonas Aukštuolis.

Stockholmas 3—II—17.

LINKSMŲ VELYKŲ VISIEMS GERB. „ZVAIGZDES“ SKAITYTOJAMS IR PRIETELIAMS.

Pilniausia tikėjimų laisvė Rusijoj.

Petrogradas 4 d. balandžio. Rusijos naujoji adminis-tracija panaikino tiesą varžančią kokio nors tikėjimo laisvę.

Norėjo papirkti Kuropatkiną.

Vokiečiai davė generolui Kuropatkinui \$1.000.000, kad atiduotų jiems Rygą. Tečiaus Kuropatkinas tuos pinigus priėmęs atidavė dūmai, o Rygos neperleido prie-šams.

Rusijoj panaikinta mirties bausmė.

Sulig Reuteri'o telegramų iš Petrogrado, naujoji val-džia panaikino mirties bausmę, pakeičiant ją visam am-žiu kalėjimu. Tas įstatymas paliečia ir karės teismą.

Rusijos emigrantam kelias dykai tėvynėn.

Iš Petrogrado praneša telegramos, jog dabartinė ministerija nusprendus visiems iš Rusijos pabėgėliams politiškams prasikaltėliams išrūpinti dykai kelionę par-grižti savo tėvynėn, žinia, kurie nori pagrižt. Pasienio sargybai įsakyta nedaryt jokių kliučių keliauninkams be pašportu.

Rusijos tautos susiliejanti į vieną.

„The Review of Reviews“ rimčiausias Amerikos žur-nalų balandžio mėnesio numeryje patalpino įdomų straipsnį apie Rusijos revoliuciją, parašytą p. I. Don Le-vine.

Kalbėdams apie Rusijos tautas autorius sako: „nau-joji Rusija nesistengsianti varu rusifikuoti svetimus im-perijoje gyvenančius gaivalus. Laisvė ir proga sujungs tuos gaivalus geriaus nei kokia kita įiega.... Ešą „žydai, lietuviai, latviai ir kitos tautos, gyvenančios ruoų impe-rijoje galėsia laisvai tobulinti savo rusinę civilizaciją, jei norėsia. Pasekme to viso būsianti visiška asimilacija“..... Ne smagiausias lėmimas.

Vokiečiai atstumti toli.

Prancijos karės biuro paskelbimais, vokiečiai likę at-mušti toli užpakalinį rytus ir vakarus nuo Somme upės Prancijoj. Anglai Pikardijoj atėmė nuo vokiečių 8 kai-mus viršaus.

Pavojus Vokietijos monarkijai.

Londono raportais, Reichstage vis dažniau atsikartoja trukšmingos sesijos. Socialistai, paskatinti Rusijos pa-vydzdžiu, drąsiau reikalauja didesnės valdžios parlamen-tui. Tos partijos vadas, Edvardas David, pareikalavo išteigimo konstitucijinės demokratiškos valstijos. Ki-tas socialis išsitarė, kad Vokietijoj respublika neišven-gima.

Vokiečių jurių plėšikas Pietiniame Atlantike.

Iš Rio Janiero pranešama, jog naujas vokiečių jurių plėšikas, prasiskverbęs pro Anglijos bliokadą Šiaurės Juroje, atplaukė į Pietinį Atlantiko vandenyną ir čia pa-skandinęs vienuoliką vaizbos laivų. Tas plėšikas, sulig išsigelbėjusių jureivių pasakojimų, vadinasis „Seeadler“ ir drūčiai apsišarvavęs, panašai kaip pirmiau čia riaušių pridirbęs „Moewe.“

Žvilgsnis į Lietuvos praeitį.

Lietuvos vardas mūsų laikuose daugeliui žmonių, da- gi su vidutinio augštumo apšvietimu, yra nežinomas. Daugelis, išgirdęs žodį „Lietuva“ arba „lietuviškas“, klausia: „do you mean lutheran“ arba: „do you mean italian?“. O vienok buvo laikas, kada (XIV ir XV amž.) Lietuva darė vieną iš didžiausių Imperijų Europoje.

Mūsų laikuose mes galime kalbėti apie treją Lietuvą. Apie puošią galingą Lietuvos viešpatystę XV amžiaus. Tai yra istoriška Lietuva; kuri nuo Baltijos jūros ties Palanga (ir Nemuno įplauka į marios) tęsėsi iki Juodųjų marių tarp Dniestro ir Dniepro, kur gulė miestai Odesa; nuo Bugo upės vakaruose iki Okai upės ir rytus. Antra — žmonių kur dalis gyventojų dabar yra priėmusi gudišką ir sporadiškai išmėtytos kuopelės lenkų kalba, bet kur ankstyvesniuose amžiuose gyveno žmonės vienos lietuviškos kilmės (kraujo), tos pačios lietuviškos kalbos, vieno lietuviško jiems savo tikėjimo ir vienų papročių. Tai Lietuva plačiame etnografiškai supratime. Ji apima Kauno, Vilniaus, Suvalkų ir Gardino gubernijas ir Rytinius Prūsus iki upės Alle ir miestui Labjau ant marių kranto.

Šalis drėbsi etnografiškai lietuviška, kur gyventojai ir dabar kalba lietuvių kalba, neužmiršo savo garbingos istoriškai praeities ir galvina vieno nacionališkai ide- alo: politiškos vienybės visų lietuviškų žemių po viena nacionališkai savo valdžia. Tai šalis dagi dabar lietuviška iš kalbos ir branduolys istoriškai Lietuvos apima visą Kauno guberniją. Vilniaus gub. be dviejų rytinių pavietai Dinos ir Vileičkų, Gardino gub. dalį ir žemius nuo Nemuno, Suvalkų gub. be Augustavo pavieta, nekuri- kas dalis Kuršo gub. ir šiaurietinę dalį Rytinių Prūsų iki upės Priegel.

Lietuviai drauge su savo tautiškais giminaičiais Lat- viais, gyvenančiais Kuršo Liflendijos ir Vitebsko guber- nijose ir iš dalies teutonų išnaikintais karėse, iš šalies priėmusiais vokiečių kalbą Prūsais, gyvenančiais ir vaka- rus nuo lietuvių iki Vislos upės, prigulė prie Indo—Eu- ropiečių šeimynos. Jie yra mėlynakai blondiniai. Lietu- vių kalba drauge su latviška ir senąja prūsiska daro skirtingą aištišką arba baltiška grupą tarpe kitų Indo—Europiečių kalbų, Lietuviai nėra nei slavai, nei germanai, su kuriais jie turi tik tiek giminystės, kiek su lotynais, persais ir grekais. Lietuvių kalba su savo senomis for- momis yra teip svarbi lingvistikos moksle, kad statoma šalia sanskritiškiosios.

Lietuviai yra aborigenai apgyventos jų šalies. Jokios kitos veislės žmonių negyventa prieš Lietuvius ant dabar jų užimamos žemės. Antropologų tyrinėjimai parodo, kad galvų kaušai, iškasami senesniuose kapuose ant visos lietuvių apgyventos žemės, yra žmonių tos pačios veislės antropologiškios, ką ir dabartiniai Lietuviai.

Prieš priėmimą krikščionystės Lietuviai drauge su Prūsais ir Latviais turėjo savą ypatingą tikėjimą su iš- dirbta hierarchija, kurioje buvo geriausios rūšies dvasiš- kių su vyriausiu kunigu viršuje. Vyriausias dievų, Per- kūnas, buvo dangaus ir griausmų dievu; jis prilygta Romos Jupiteriui arba Grekų Deusiui. Kiti gi dievai bu- vo arba personifikacija prigimties spėkų arba vietų die- vai, kaip namų, upių arba girių ir žmonių veikimų glo- bėjai, kaip žemdirbystės, karės, medžionės, meilės dievai.

Apie lietuvių būdą vienas vokiecys, atsilankęs dabar vokiečių užimtoje Lietuvoje, neseniai rašė, kad tai yra tykus, mandagus žmonės, ramūs, užsimanti žemdir- bystę ir trūs apie savo namų reikalus ir, kad matyda- mas juos, niekas negalėtų pamanyti, kad tai ta pati tau- ta, ką XIII, XIV amžiuose pasirodė taip karinga ir galing- ga, kad sutvėrė tokią didelę viešpatystę ir užkariavo to- kius plotus svetimų žemių.

Lietuviai, kaip išrodo archeologija, gyvena ant tos pačios vietos, ką ir dabar jau keli tūkstančiai metų, bet politiška Lietuvos istorija prasideda nuo pradžios XIII amžiaus, kada lietuviai apsigynimui nuo užpuolimų sla- vų ir vokiečių susivienijo į vieną viešpatystę. To laiko slavų ir vokiečių rašytojai vadina lietuvius: „pagonai, Lietuviai, laukiniai, žiaurūs, plėšikai, kurie gyvena kaip koki gyvuliai“. Remdamiesi tuo daugelis lenkų mūsų laikais priklausoja lietuviams, kad jie lenkams turi būti dėkingi, nes jie, lenkai, susivieniję su lietuviams pada- rė juos civilizuotiems žmonėmis.

Ant to mes galime atsakyti, kad tie tai ne bešališki susiedū liūdijimai, bet šmeižimai priešų, kurie užpudinė- dami ir galabindami lietuvius gaudavo iš jų toki patį at- lyginimą. Apie senovės lietuvių būdą ir jų kultūrą mes turime žinias iš kitų bešališkesnių šaltinių.

Dusburgas rašo (script. rer. prus. I, 52), kad Zambija ir ypač Sudaunia (Sudavia) buvusios turtingos ir išstai apgyventos (opulenta et populosa). Sudavitae generosi, sicut nobilitate morum alios praecedebant ita divitibus et potentia excedebant. Sudaunia užėmė pietinę dalį Su- valkų gubernijos ir dalį Prūsijos toliau į vakarus. Ado- mas iš Bremos (De situ Daniae cap. 227) XI šimtmečiuje ir Helmold (chron. slavor. I, cap. 1.) XII metašimtyje apie tuos pačius lietuvius ir Prūsus rašydami vadina juos „homines humanissimi“ ir tik apgailestauja, kad jie nors

toki geri, vienok nekrikščionys. Gotų vyskupas Jornan- des rašęs apie 550 m., vadina aistus „peccatum hominum genus omnino“ (De reb. Geticis V, 25.). Tacitas (Germa- nia, cap. 45.) vadina Aistus (tuos pačius lietuvius ir prū- sus) ramiais, darbštesniais už germanus ir liūdija, kad jie užsiima auginimu javų bei daržovių (frumenta ceterosque fructus) ir plaukioja po marios.

Apie senoves lietuviškų tautų kultūrą mums suteikia aiškias žinias šių dienų archeologija. Taip yra žinoma, kad jau neolito laikais (5000 — 1500 m. P. K.) Lietuvo- je auginta visokie javai: rugiai, kviečiai, miežai, avižos (Sitzungsberichte d. Altertums gesellschaft, Prusia 1909. Helt. 22, p. 502). S. Muller, Schumann, Oskar Monte- lius išparodė, kad Halletatto bronzos laikais (1000 — 500 m. P. K.) Lietuvoje netik auginta javus, bet laikyta na- minius gyvulius ir dėvėta kaip lininius teip ir vilnonius drabužius. Archeologai Fischler, Liessauer, Bezenberger ir kiti pagal iškasenas iš kapų Lietuvoje ir Prūsiose iš- parodo, kad pradėdant nuo Kristaus laikų iki pat atėji- mo į Prūsus Kryžiuočių lietuvių turtingumas ir kultūra buvę labai augštai pakilę. Lietuvai turėję ginklus, ūkės ir išdirbimo įrankius, visokius brangius papuošalus. Daiktai randami kapuose savo daugumu ir visokeriopu- mu tiesiog nustebina (unser staunen erregen — Fischler): geležiniai peiliai, kaltai, piaučuvai, jėtys, kardai, bronziniai brizgilai, pentinai, balnakilpės; bransoletai, sagtys, sagutės; stikliniai karoliai, daugybė papuošalų iš sida- bro ir auksu. Ypač gerai išdirbti daiktai iš bronzos ir kitų metalų rodo augštai išbulintą metalų techniką (Heydeck). Apie paskutinius Prūsų stambeldystės lai- kus, t. y. kada ūia atėjo kryžiuočiai, Fischler rašo, kad to laiko kapų iškasenose matomi ženklai „einer glanzenden litauischen Kultur“ (Über die gliederung der Urgesch. Ostpreussen p. 7.). Heydeck gi tvirtina, kad to laiko Lie- tuvių kultūra buvusi nė kiek ne žemesnė už pa- čių kryžiuočių (Altr. — gesell. „Prussia“ 1900, Heft. 21, p. 66.).

Persikilnojime tautų (migratio gentium) lietuviai ne- dalyvavo, gal išskiriant vieną ar kitą mažesnių jų klana (tribe) iš pakraščių lietuvių apgyventos teritorijos (geruliai, prisiliejusių prie žygio (pochod) kokios didesnės germanų ordos. To priežastis turėjo būti tuolaitinės lietuvių kultūros stovis. Paminėtis visos tų laikų lietu- vių tautos užsiėmimas — žemdirbystė su būtinomis to- kiame atsitikime pastoviomis (fixed) sodybomis; ramybe ir kelių amžių darbštumu surinkti tautoje turtais, kurių jų negali visų pasiimti su savimi persikeldami ki- ton vieton civilizuota tauta, taip kaip tą gali padaryti kokia pusbarbarė nomadiška ir neturtinga. Užtai mes ir matome istorijoje, kad civilizautos ir su pastoviomis so- dybomis tautos nekarta tampa užkariautos kitų, dagi mažiau už jas civilizuotų, bet niekada nemaino savo so- dybų, nē kad pasitraukti nuo užkariautojų, nē kad už- kariauti kitą šalį. Pavyzdis — Mesopotamijos klonies Sumerų civilizacija priešbabilonijos laikų keliais atvejais užkariauta nomadiškų ordų iš Arabijos iki galutinai ne- susimaišė su užkariautojais ir nepriėmė jų semitiškios kalbos; Grekijos ir Italijos (Romos) civilizacija išardyta barbarų germanų; Chanmaano miestų karalystės už- kariautos nomadiškų hebrejų; milžiniška Chinų civili- zuota viešpatystė užkariauta mongolų.

Pirmuose krikščionių eros amžiuose lietuviškos tau- tos turėjo labai artimus prietikus (susinešimą) su ger- maniškais Gotais. Tą mums parodo nekuri gotiško kil- mo žodžiai, randami Prūsų ir lietuvių kalbose. Iki X amžiu lietuviškos tautos gyvena be kokios nors dides- nės politiškos organizacijos. Vienio jasias tiktai vienas tikėjimas, panaši visų kalba ir tie patys papročiai.

Nuo X amžiaus ant ramų lietuviškų tautų pra- dėjo iš pietų ir rytų užpildinėti slavai. Tas jas privė- tē gynamui savęs organizuoties kariškai po vadovystę ryklių ir kunigų. (Vėliau — kunigaikščiai — didesnieji kunigai, kaip dievaičiai—didesnieji dievai; Perkūnas—die- vaitis, nes priguli prie eilės dii majores.) Pradžioje XIII amžiaus mes matome iš kronikų pačioje Lietuvoje be Prūsų da esant apie 20 stambesnių kunigaikščių. Se- nesnėse Lietuvos istorijose paduodami vardai būk Lietu- vos didžiųjų kunigaikščių (pav. Rimgaudas) buvo tai var- dai nekurių tokių stambesniųjų dalinių kunigaikščių, kuo nors įžymesnių už kitus, bet ne visos Lietuvos val- donų. Dagi vardas Didžiojo kunigaikščio tais laikais Lie- tuvoje greičiausia buvo nežinomas.

Pirmutinis, kuris suvienijo didesnę dalį į vieną vieš- patystę ir vadinosi jau ne Kernavos, ne Trakų, bet Lie- tuvos kunigaikštis, buvo Mindaugas. Jis tai yra įstei- gėjas Lietuvos viešpatystės ir pirmutinis vienytojas vi- sos lietuvių tautos.

Mindaugas vienok nespėjo suvienyti visos tautos. Liko da neprigulinčiais nuo jo valdžios jačvingi (getviai) pietuose ir žemaičiai vakaruose. Vienok ir rytus viešpa- tystės sienas jis pastūmė iki už Smolensko. Jo vieniji- mo darbe jį sukludė nenustojanti užpildinėjimai vokiš- kų ordenu bei karė su Galicijos kunigaikščiais ir nelaiki- nē, netikėta jo mirtis. Jis priėmė krikštą pagal katali- kišką išpažinimą ir, gavęs nuo pop. Innocentijaus IV ka- rališką karūną, vainikavosi Lietuvos karaliumi 1253 me- tuose. Mirė 1263 met. išdėvingai nužudytas per vieną karišką žygi, kada jau buvo viską surengęs paliuosoti

nuo kryžiuočių spaudimo žemaičius ir privienyti juos po savo valdžia.

Miru Mindaugui, kilo suirutė tarp dalinių kunigaikš- čių, vienok ideja suvienytos Lietuvos ir Didžiojo kuni- gaikščio valdžios pasirodė jau neišnaikinama tautoje. Suirutės nustojo tik pradžioje IV amžiaus. Nuo 1315 iki 1340 m. viešpatavo Gediminas. Jo laikų Lietuva jau stipri viešpatystė, su kuria turi skaityties visos aplinki- nės šilys. Jis suvienijo visą tautą, išskyrus lietuvius seniau pakliuvusius po kryžiuočių valdžia, ant Nemuno ištakos ir ant upės Pregel. Prie jo Lietuva pasiekia savo naturališkus sienų ir pietus ir į rytus upes Pripetį ir Dniep- rą. Gedimino įpėdinių būtina užduotis buvo surinkti vi- sas lietuvių tautos spėkas ir išnaikinti vieną ir kitą kry- žiuočių ordenu; ir tokiu būdu išliuosavus savo giminai- čius latvius ir prūsus prijungti juos prie Lietuvos. Ged- imino palikta viešpatystė jau buvo gana stipri tai užduo- čiai. Prūsai ir Latviai nuo pat jų užkariavimo Kryžiuo- čiais nekarta darė sukilimus prieš juosius. Neuzilgo po Gedimino mirėdai visi latviai buvo sukilę prieš kardinin- kus; sukilimas buvo vienas pasekmingiausių; išsky- rus porą pilių buvo latvių paimitos visos ordeno pily- s ir miestai. Išnaikinus Livonijos ordenu ir paliuosavus lat- vius, būtų buvęs užtikrintas ir išvaymas ordeno iš Prū- sų. Ir vienok lietuviai nepadavė rankos savo broliams latviams, o tik kryžiuočiai iš Prūsų atėjo su pagelba kar- dininkams ir abeji kruvinai užspaudė sukilimą.

Gedimino įpėdinis Algirdas padarė kapitališką klai- dą, kad nesuprato tos savo užduoties. Vietoj kad užimti Lietuvai Prūsus ir Latvius paremti viešpatystės galybę ant genčių vieno kilimo ir panašios kalbos, jis pastato savo broli ricierišką Kęstuti ginti su žemaičiais Lietuvą nuo plėšikiškų ordenu, o pats visas likusias viešpatystės spėkas atkreipia į rytus prieš slavus ir totorius. Teisybė, savo užkariavimais jis paverčia Lietuvą į didelę imperiją, kurios plotas užima netoliese pusę dabartinės Europinės Rusijos ir tęsiasi nuo Baltijos iki Juodųjų marių. Bet taip darydamas išsižada beveik pusę lietuviškos kilmės genčių ir dalį jų. Prūsus, kaip vėliau pasirodo, palieka ant praužiam. Iš kitos pusės priima į viešpatystę kelis- syk daugiau svetimio gaivalo, nē kaip savo, ir tokiu būdu išangsto paskiria jai neilgą amžį.

Algirdo sūnus ir įpėdinis Jagela padarė da didesnę politiška klaidą, jeigu tik taip švelniai mes pavadisime jo pasielgimą su Lietuvos viešpatyste. Susiedijoje, Lenki- joje, tuo laiku tapo karalium jauna vos keliolikos metų mergina, Jadvyga. Lenkai per karalivimą josios tėvo Liudviko Vengriško įgijo patyrimą: kad išrinkus kitos valstijos valdoną savo karaliumi, jeigu jisai pasilieka gy- venti savo senoje, o ne jų viešpatystėje, tai geriausiam atsitikime jie savo šalį palieka vistiek ką be karaliaus ir joje būtina kila betvarkė. Tai sakau geriausiam at- sitikime, nes gali ieseiti da daug blogian: būtent jų šalis gali pakliuti po svetimos tautos įtekmė arba po valdžia, t. y. nustoti savo neprigulmybės.

Taigi dabar lenkų didžiūnai pasiūlo Jagelai ranką savo karalaitės Jadvygos, o sykiu teipgi, kad jis būtų len- kų karalium. Bet, do ut des. Už Lenkų karaliaus val- džia reikalauja, kad jis pasiliktu vein l e n k ū karalium, tai yra apsigyventu Lenkijoje—Krokavoje ir kad Lietuvą atiduotu Lenkijai, privienytu, aneksuotu prie Lenkijos; kas aiškiau pasakius, kad Lietuvą padarytu Lenkijos pro- vincija. Tas Jagelai turi išrodyti pigia kaina, nes būda- mas Lenkijos karaliumi, jug valdys ir josios būsiančią provinciją — Lietuvą. Kad jis turi Lietuvoje įvesti katali- kų tikėjimą, tai to jau reikalauja paprasčiausia politišk- ka gudrybė. Nes Lenkija, būdama katalikiška, bus stip- resnė, jei visos jos dalys—provincijos turės vieną, tą pa- tį, tikėjimą. Kad ūia nejo tik apie suteikimą krikščionys- tės Lietuvos stambeldžiams matome iš to, jog vėliaus visckios privilegijos, taip sakant pilietystę Lietuvoje, buvo suteikta tik katalikams; o lietuviai rytinio rito bu- vo prašalinti nuo tų privilegijų ir jiems da gi uždrausta eiti į matrimonijališkus ryšius su katalikais. Jagela su- tinka ir už Lenkijos karalystę parduoda lenkams savo tė- voniją — Lietuvą, sutvertą didvyriškais darbais savo tė- vo ir tėvuko, Algirdo ir Gedimino, ir lietuvių krauju. Apsikarūnavęs Lenkų (o ne drauge ir lietuvių) karaliumi ir apsigyvenęs Lenkijoje, Jagela valdymui Lietuvos paskiria gubernatorių — Lenkų karaliaus vietininką, kaip pritinka provincijai, ir dagi Vilniuje pastato lenkišką garnizoną. Vadinti viešpatystės valdoną išdaviku, nē mums pritinka, nē to laiko lietuviams neturėjo tai išrodyti galimu; bet kad šitoje prasmėje lietuviai turėjo priimti Jagelos pasielgimą, matome iš to, jog po vado- vyste Vytauto jie sukilo prieš karaliaus vietininką, norė- dami Lietuvos sostą atiduoti Kęstučio sūnui ir tuo patim kaip ir išreikšdami, jog Jagelą jie pripažįsta nustojusiu Didžio Kunigaikščio vietos.

Jagela turėjo pripažinti Vytautą Didžiu Kunigaikščiu Lietuvos; o su Lenkija pasiliko tik sutartis pagelbos vie- na kitai karėse. Vytauto valdymo laikas (1392 — 1430) yra periodas didžiausios galybės Lietuvos išlauki. Jis suliejo visas Lietuvai priklausančias kunigaikštystes į vieną stiprią viešpatystę, o Didžio Kunigaikščio autori- tetą pakelė į autokratišką. Tuo pradžioje jo valdymo bu- vo bandę jam priešintis nekuri iš įžymesnių kunigaikš-

ėjų. Jis nuo pavojingesnių atėmė jų valdyne, o likusieji buvo priversti šventai jo klausyti. Sustiprines savo valdžią viduj, jis norėjo suvienyti su Lietuva likusius Prūsus ir ant rusų tada viešpatavusius totorius. Bet kovoje prie upės Vorkšlos tapo totorių visiškai sumuštas (1399). Tada lenkai, pasinaudoję, išreikalavo nuo jo pažinimą stipresnio ryšio Lietuvos su Lenkija (Vilniaus sutartis 1401 m.). Vytautas vienok į trumpą laiką pataikė ir vėl sustiprinti savo galybę ir savo politiką padarė tai, kad totoriai visą laiką jo viešpatavimo užsilaikė lyginai kaip jo valioj: jis jiems skyrė chanus, ir jie reikale suteikdavo jam savo karišką pagelbą. Dabar jis atkreipė savo veikimą prieš vakarinius Lietuvos mirtinus priešus Kryžiuočius. Per keletą metų jis prirengė savo spēkas Lietuvėje prie desiduojančios su jais karės. Sunku jam buvo palenkti lenkus į karę, bet Kryžiuočiai patys jam tame padėjo savo užpuldinėjimais ant Lenkijos. Galutinai ir Jagela apskelbė ordeni karę. Vytautas į tą karę išstatė netik lietuvius, bet rusus, totorius ir pasamdė iš Cekijos apie 20 tūkst. vakarinės Europos kariumenės, padėjo daigi prisirošti lenkams, siūzdamas jiems prisirengimui į karę provijantą. Kova ištiko ties Grunvaldu ir Tannenbergu Prūsuoje (1410). Vytautas buvo vyriausiu vadu suvienytų kariumenių. Cia ūapo galutinai sutrinta ordeno galybė.

Jeigu būtų buvus pritinkančiai sunaudota ta pergalė, Kryžiuočių ordenas būtų buvęs visiškai išnaikintas. Bet lenkai, užiminėdami Prūsijos miestus, tuojaus skyrė juos prie Lenkijos ir savo godumu pakreipė Vytautą į kitą pusę. Vytautas dabar pats išgelbėjo ordeną nuo visiškos pražuties, nepadėdamas toliau kariauti lenkams, daigi dalyvaudamas santaikoje mieste Thorn pasirūpino Ordeni kiek galima lengvesnes sąlygas. Jis da turėjo atėityje skaitytis su lenkais, kurie nuolatos rodė savo pretehsijas prieš Lietuvos savistovystę. Jis nenorėjo, kad Lenkija žymiai sustiprėtų; ir ordenas jam buvo reikalingas jojo prietikiuose su lenkais.

1413 m. įvyko svarbi Lietuvių su Lenkais unija Gardelyje, kur abi pusės stovi lygiomis ir abi žadasi mirus katrų nors valdoni rinkti kitą į jo vietą visiems drauge: mirus lenkų karaliui — renka jo ipėdini drauge su lenkų didžiūnais taipgi Lietuvos didžiūnai ir jų Did. Kunigaikštis, ir vice versa, Lietuvos Did. Kunigaikštį renka Lietuvos didžiūnai drauge su Lenkijos ir jų karaliu. Cia teisės abiejų lygios; Lietuva žemesnė tik titulu: Lenkija — karalystė, Lietuva — Did-kunigaikštystė. Žodžiai tos unijos akte, kad Jagela su Vytautu „incorporamus, appropriamus, unimus, adjungimus, conjungimus, confederamus“ su Lenkija Lietuvą — neturi savyje nė jokios Lietuvą skriaudžiančios prasmės: jie tik to laiko supratimu stato karalystės titulą augštesniu už Didkunigaikštystės ir norėdami išreikšti dviejų susivienijima, vienija ne karalystę prie Didkunigaikštystės, bet atbulai, nors ta Didkunigaikštystė tuom laiku ir trissyk didesnė už minimą karalystę ir daug galingesnė.

Pabaigoje savo viešpatavimo, neturėdamas sūnaus — ipėdiniio užtikrinti Lietuvai savistovystę ir padaryti ją vienuo lygia su Lenkija, Vytautas sumanė karūnuotis Lietuvos karaliu. Teisybė, aktas karūnavimo neįvyko, nes lenkai suėmė cėsoriaus Sigismundo pasiuntinius, vežusius Vytautui karūną, ir jis pats netikėtai mirė laike iškilnių dėlei karūnavimo. Vienok legališka vertė to bandymo karūnuotis vistiek lieka ta pati: Vytautas mirė karaliu. Nes jis apskelbė tą, kad karūnuosis, kas reiškia, kad priima karaliaus prerogatyvas susiediniams viešpačiams ir tieji drauge su patim cėsorium ant to sūtkio, ir daigi atvažiavo pas jį į karūnavimo iškilmes. Cėsorius, kuris tada legališkai pakeidavo į karalius, Vytautui tą titulą ir visas prerogatyvas pripažino patim aktu išsiuntimo karūnos.

(Bus daugiau.)

Susivienijimas Lietuvių R. Kat. Amerikoje.

Yra :-

Gyvam Džiaugsmas! Sergančiam Viltis! Mirštančiam Ramybė!

Tūkstančiai Lietuvių — Katalikų priguli prie šios organizacijos ir tūkstančiai kas metai prisirašo naujų narių. Bet gal dar pats, gerbiamas skaitytojai, apie šią organizaciją nėsi girdėjęs, o jei ir girdėjai, tai gal nepamąstei, kas ji yra ir delko pats neprisiraišai?...

Stai kas šioji organizacija yra ir ką ji duoda:

- 1) Apsaugoja narių gyvastį ir moka pomirtines \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00, \$1000.00.
- 2) Moka pašelpas nariams-ligoniams kas savaitė po \$3.50 \$7.00, \$10.50, \$14.00.
- 3) Selpia neigalinčius narius ir našlaičius.
- 4) Skleidžia apšvietą, išleidinėja gerus raštus ir dalina nariams veltų (dovanai).
- 5) Platina dorybę, suteikiant patarimus ir nurodymus tikėjimo ir auklėjimo dvasios reikaluose.
- 6) Rūpinasi Lietuvių Tautos reikalais, remia pinigiskai ir morališkai visokias lietuvių kultūriškas įstaigas ir tt. Instojimas į S.L.R.K.A. pigus. Mėnesinė mokestis lengva. Norėdami gauti platesnes informacijas, kreipkitės į vietines kuopas, kurios randasi kuone visur po visą Ameriką, kur tik lietuviai apsigyvenę, arba tiesiai pas Centro Raštininką šiuo adresu:

J. S. VASILAIUSKAS

112 North Greene Street

Baltimore, Md.

DIDELĖS Dovanos!

Kas mums prisiųs \$2 prenumeratos už

ŽVAIGŽDĖ

pats už save ar už kitus, gaus Dovanų už 1 dol. knygu.

Jei prie tų 2 dolerių dar pridės 35 centus, tai gaus Dovanų netik už 1 doleri knygų, bet ir Rašančių iš brangių akmenų su pauksuotu kryželiu ir škaplierių medalikėliu.

Dovanas galima išsirinkti iš sekančių Knygų:

ALGIMANTAS ARBA LIETUVIAI 18-AME SIMTMETyje. Istoriska apysaka. Paraše Dr. V. Pietaris. Penki tomai.	2.50
ANIMA VILIS. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. 162 pusl.	75
FABIOLE ARBA BAZNYCIA KATAKUMROSE. Kardinolo Wisemano. Vertė Vytautas. 354 pusl.	1.00
KOVA TIES ŽALGIRIAIS. Istoriska drama keturiuose aktuose. Paraše Savasis (Dr. V. Pietaris)	25
NE MIESTE LAIME. Prancūziškai paraše Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranaičių Julė. 206 pusl.	1.00
PRADZIA IR ISSIPLĖTIMAS KATALIKU TIKEJIMO. Paraše Vyskupas M. Valančius. 235 pusl.	1.00
PIKTA DVASIA. Latviškai paraše Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. 72 pusl.	25
PATRIMPO LAISKAI. Paraše K. A. K. Kun. A. Miluko leidimas.	60
SOCIJALISTAI. KAS JIE? IŠ KUR ATsirADO? KO NORI? Paraše kun. A. Civinskas. 124pusl.	10
STEPONAICIO RAŠTAL. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išlidimas. 121 pusl.	1.00
SODZIONIU TEOLOIJA. Paraše J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstyta visas Katalikų Teologijos mokslas. 285 pusl.	1.00
VAICAICIO EILES. Su velionio plačia bijografija ir paveikslu. 157 pusl.	75

Kurie užsirašę ant 2 metų ir dadės 25 centus, gaus dovanų pulkią knygą

Gyvenimai Šventųjų

Kiekvienai Metų Dienai SU PAVEIKSLAIS

arba Daktaro Pietario Istoriską Romaną

Algimantas

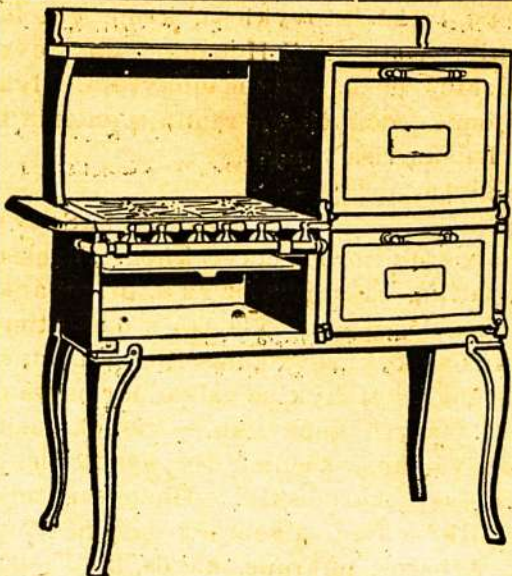
ARBA LIETUVIAI XIII ŠIMTMETyje.

Siunčiant pūngus adresuokite:

A. Milukas & Co.

3654 RICHMOND ST.

PHILADELPHIA, PA.

SU GAZINIU PECIUM

yra lengva, čysta ir ekonomiška virti.

Jei per žiemą kankintės su angliniu pečium, atsiminsit kiek turėjote darbo, dulkių, purvo ir pelenu.

Nėra jokios priezasties dėlko turėtu met jį kėsti ilgiau. Mēs galim jums parduoti geriausią gazo pečių pigiai ir ant ilgo išmokesčio.

Pareikalauk, kad atsiųstume savo žmogų paaiškint jums ar patis atėkite į artimiausią ofisą.

THE UNITED GAS IMPROVEMENT CO.

Broad and Arch Streets
1706 North Broad Street
2209-11 North Front Street
135-37 South 52nd Street

Broad and Tasker Streets
4419 Frankford Avenue
Germantown & Maplewood Aves
4236 Main Street, Manayunk

Zvaigždės Agentai.

- Mr. Povilas P. Mikalauskas, 248 W. Fourth St. So. Boston, Mass.
- Mr. Iz. Nausiedas, 97 33rd str., Chicago, Ill.
- Mr. K. Jocius, P. O. Box 166 Somerville, Conn.
- Mr. J. Kovas, 21 Congress St. Waterbury, Conn.
- Mr. J. Jaroševičia, 1048 Washington Str Norwood, Mass.
- Mr. John Naujokaitis, 47 Planet Str., Commercial Road, E. London, England.
- Mr. A. Pogožalski, 8024 Sawinski Ave. N. E. Cleveland, Ohio.
- Mr. M. Norkūnas, 166 Melrose str., Montello, Mass.
- Mr. B. Acauskas, 36 Lincoln St. Brighton, Mass.
- Mr. Antanas Žurinskas, 486 Gregory St. Bridgeport, Conn.
- Mr. Cas Pauksztis, 404 Church Str. New Britain, Conn.
- Mr. J. Kalvelis, 222 Pine St., Rumford, Me.
- Mr. J. Navadauskas, Simpson, Pa.
- Mr. M. Vaikšnoras, 411 Ann St., Homestead, Pa.
- Mr. Jonas Šaučunas, 41 Johnson str Bridgeport, Conn.
- Mr. Vincas Jusas, 2319 Brighton ave Scranton, Pa.
- Mr. A. J. Brilius, 71 Pine str. Meriden, Conn.
- Mr. F. Stankus, 957 Jenne Str. Kenosha, Wis.
- Mr. Antanas Ramoška, 514 W. Saratoga St. Baltimore, Md.
- Mr. Juozas Čupas, P. O. Box 330, Ansonia, Conn.
- Mr. A. Drabišis, 51 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
- Mr. P. Valukonis, 361 W. Broadway So. Boston, Mass
- Mr. P. J. Budginas, 4549 S. Hermitage ave., Chicago, Ill.

Prisiuskit Prenumeratą už „Zvaigždę“.

SOROL
SUTAIŠYTAS ir formulos recepto, suteikto žinintinigu Egipto zokontinui,
SOROL
apsirėikia esąs stebetinal pascmingu nuo gelimo pilco ir karnu, geria šaudėjimo, daulio, gėivos skaudėjimo, nusiojimo apėtito, šalčio gūvoje, ect., ect., Sutaišomas išdirbėju labai pagarsėjusio
PAIN-EXPELLERIO-
seno ir ištikimo draugo šėimynos, naudojamo viame pasaulyje per pusę šimtmėčio—25c. už bonketę visose aptiekose, arba galite užsisakyti tiesiai iš
F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington Street, New York.

LIETUVIO PASAKOJIMAS APIE KARE.

„Lietuva“ perspauzdino is Newark Star Eagle mus tautiecio Jono Zurausko ispidzius is rusu karės, kurioje jis pats dalyvavo kol nebuvo sužeistas ir paskui visai iš kariumenės paleistas. Jis neseniai atvykęs Amerikon, štai ką papasakojo anglų laikraščio reporteriams:

„Vokiečiai Rygą turi paėmę savo naguose, bet Petrograde jie tiesiog šeimininkavo trijų mėnesiai tam atgal. Jie šeimininkavo ir vedė reikalus taip, kad tik rusai karę praloštų. Aš mačiau tūkstančius žmonių neturinčių ką valgyti. Mačiau daugybę riaušių dėl maisto, kilusių susirinkimuose gatvėse ant kampu, kur žmonės protestavo prieš badą. Jie žinojo, kad maisto yra užtenkamai. Jie žinojo, kad vienintėlėmis bado priežastimis yra vylius ir apsilėidimas. Tą septintadienį, kuomet aš pasiečiau New Yorką, išgirdau apie įvykusias permainas.

„Permainos manęs nenustebino. Apkasuose, stovyklose užpakalij apkasų, ligoninėse, miestuose — visur buvo murmama: „Laikas atėjo permainoms“. Tas juos daugiausiai palaikė. Pačiame ore buvo kažkas tokio, kas karėvius palaikė, kuomet jie kovojo, be maisto išbūdami po dvi dieni; kovojo su priešu prysakyj, kuomet jų pačių artilerija pylė ant jų šrapneliais iš užpakalio.“ — Taip, tas būdavo, tai paprastas dalykas pas biurokratus.

„Jūs stebėjotės basiais rusų nuostoliais. Jūs nesistebėsite ateityje. Tvarka, kuri nušlavė Rusijos vyrus ir statė jų vieton aštuoniolikos metų jaunikačius, kad kariunos eiles papildžiua, pasibaigė. Tą jie darė man be pasitraukiant. Aš pats esu 22 metų ir mano metų vyrai turėjo būti sušaukiami kriumenėn geg. 15 d. 1916 m. o mus pašaukė geg. 1915 m. ir dabar naujoji rusų kariuomenė susideda iš aštuoniolikmečių vaikėzų. Bet ji laimės, nes pirmu kartu ji yra rusiška. Ji kovoja po rusu, kuri kiekvienas karėvius myli — po Didžiuoju kunigaikščiu Nikolajumi.

„Pašauktieji Rygos pulkai tapo nuvaryti Vilniaus mūšlaukin. Liepos 23 d. 1915 m. aš buvau pačiuose prysakiniuose apkasuose gaziniame būryj. Ejo baises šaudymas iš kanuolių. Vokiečiai vartojo gazą. Nežiūrint antburnių ir apsitaisymo, gazininkai pradėjo silpnėti nuo gazo. Mano galva pradėjo kvaisti ir širdis pradėjo šalti.

„Be to mes pamatėme, kad mūsų artilerija šaudo į mus. Artilerija stovėjo užpakalij mus, už pusantros mylios ir taikė ne tuo tolumu. Iš 3.300 vyrų toje dalyj liko nesužeistais 400.

„Bombos neliové kristi i mūsų apkasus ir mes negalėjome jų sustabdyti. Išpradžių jie perkirto telefono vietas sujungiančias mus su užpakaliu. Du vyrai, ar geriaus, du vaikėzai pasisulė nunešti žinią užpakaliniams. Vienam buvo 200 mastų eiti, kitam bertainis mylios. Aš tariu per dėtiniui: „Klausyk tamista, aš jaučiuosi, kad aš mirsiu vis tiek. Šitas gasas mane parbaigė. Šiūsk mane.“ Nubėgau ir padaviau žinią artilerijos oficeriui. Tas neišsigando. Kanuolės buvo pakeltos.

„Mane nusiuntė ligoninėn sanvaitei laiko ir ten man buvo įteiktas medalis. Aš ji pasiunčiau namon savo motinai. Sugrįžus į apkasus, mane sužeidė ir aš sunegalėjau.

„Tai buvo vēl Vilniaus mūšlaukyj. Vokiečiai draskė mūsų linijas i šmotus savo velniškais artilerijos šūviais, kurie buvo nustatyti kaip laikrodis, paskui atėjo su durtuvais. Mes išėjome juos pasitikti. Vokietys atstatė durklą, taikydamas man širdin, bet aš jo durtuvą nustumiau su alkūne ir tuomi išsigelbėjau. Vokiečiai tapo nuvaryti atgal, o mane vēl nusiuntė ligoninėn. Bet ligoninėj pripažino mane bėkrauju dėl kraujo nupludimo ir tulam laikui mane pasiuntė namon, o iš ten buvau pasijustas i Petrogradą lengvai tarnystei. Galų gale mane paleido visai.

„Petrograde buvo tas pats ką ir mūšlaukyj. Apkasuose visuomet buvo gana šovinių, bet maisto nebuvo. Būdavo paprastas dalykas išbūti be maisto diena, ar pusantros.

Stovėti apkasuose iki juostai šaltame vandenyj ir be maisto buvo sunkus dalykas.

„Ne kitaip buvo ir Petrograde. Tūkstančiai žmonių buvo be jokio maisto ir dažnai būdavo riaušės ir demonstracijos. Piktumas ant vokiečių, tautinis antagonizmas buvo galingu veiksnju, bet dar didėniu buvo piktumas ant valdininkų. Žmonės numanė apie daromus pasikešimus kariuomenės veikimą varžyti ir vokiečiams gelbėti. Jie žinojo, kad vokiečių kontrolė caro rūme yra didelė. Jie žinojo, kad yra daugybės maisto slėpiama ir, kaip aš New Yorkan atvykęs išgirdau, jie sukilo. Tai buvo kaip tik tam laikas.“

P-no Zurausko pasakojimas liūdiuja, kad nežiūrint submarinu ir Baltijos jūros blokados, tarp Rusijos ir Prancijos mėginama vesti vaizba. Jis aplėido Rusiją iš plaukdamas iš Archangelsko uosto prekiniu rusų laivu Veronia ir plaukė Ledinėmis jūromis ir Siauriniu vandenynu aplink Skandihavų pussalį ir vakarinu Britanijos salų pakraščiu.

Laivas gabeno spiritą ir klynes (sėlenis). Klynės, kaip jis sakė, Prancijoj dabar yra vartojamos viralui vir-ti. Beplaukiant laivas sugėdo ir Glasgoje parsijė taisyti. Ten jis išstovėjo visą mėnesi, kur p. Zurauskas patė-

mijo maistų trukumą dar prieš submarininės karės pradžia.

Apie Rusijos karėvius jis papasakojo taip: „Rusų karėviai geidė taikos dėlto, kad nematė laimėjimo rusų žmonėms. Daugelis karėvių, taip kaip ir aš-pats, buvo priversti su savo pačiu broliais kovoti. Bet dabar dalykai atsimainė. Pirmiaus rusai geidė vokiečius sumušti, bet ir taikos pageidavo. Dabar jie nepageidaus taikos, kol pergalė nebus laimėta. Permaina uždegs Rusijos kaimiečius tuoju ūpu, kuris visuomet padarydavo juos kariautojais, kuomet jie už savo reikalus kariaudavo. Dabar jų vienintėlu norų bus kovoti po Nikolajaus vadovyste iki vokiečiai taps sumuštais. Rusija laimės šitą karė.“

Imtiniai (Belaisviai).

Kad suprantamesnis būtų imtinių lietuvių gyvenimas, tariuosi, bus ne pro šalį parodžius vieno kito imtinių komiteto pranešimą. Kiekvienoje didesnėje stovykloje jau yra panašių komitetų. Imsime tik kelis pavyzdžius.

Imtinių lietuvių komit. Neuhammer'e stov. 11-IX-16.

G. T. laišką rugs. 31 d. No. 158 gavau, už kurį nuoširdžiai dėkoju. Šiuo metu Neuhammer'o stovykloje 40 lietuvių. Imtinių skaičius nepastovus, nes daugelis išvažiuoja darbuosna ir daugelis taip pat grįžta.

Komiteto adresas visiems lietuviams žinomas, nes aš pats pranešiau visiems ir ateityje visi kreipsis i Tamstą pagalbos.

Iki šio laiko mes (lietuviai) esame gavę du kartu dovanų, kurios vokiečių vyriausybes buvo pridotos teisingai, o mano ir vieno savanorio buvo suskirstytos tarp draugų, be kokios nuoskaudos. Šios dovanos buvo Liet. Centro Komiteto.

Visų lietuvių vardu dėkoju T. už suteiktą pagalbą ir prašome T. neužmiršti mūsų. Su pag. Ant. Segžda. Neuhammer comp. 22.”

Altdamm'o stovykloje gyvena 200 lietuvių; šios lietuvių stovyklos komiteto esama visų veikliausio. Iš smulkiai surašytų imtinių lietuvių sąrašų matyti, kad 57 žmonės serga, kurių tarpe 7 džiovininkai... Tai įstabūs skaitmens, kurie atsikartoja ir kitų stovyklų sąrašuose.

„Iš L. Centro Kom. Kopenhagoje pn. J. Savickiui. Atsakydamas i Tamistos palankų laišką, rašytą 6-IX-16, Liet. Komitetas visų vardu taria T. tikrą ačiū už globą.

Visuotinis Kom. susirinkimas nutarė prašyti T. be atskirų dovanų, siunčiamų imtinių sąrašų, kuri T. turi, atsiųsti dar Komiteto vardu maisto, kuris bus dalijamas pašalpos reikalingiems tautiečiams. Atsiųskite, kiek galite, šiltų marškinių, siustų (šalikų), pirštinių, kojinių ir muilo.

Kūno reikalus patenkine, mes lietuviai ypač trūkstame dvasios peno; šitas trukumas nepaprastai jaučiamas ilgems žiemos vakarams prasidedant. Mums reikia knygu, su kuriomis galima būtų dorai laikas praleisti ir neužmiršti to, kas seniau buvo įgyta.

Pirm. Kavaliauskis.
Sėkr. Saltonas.”

Kaip žinome, nelaisvėn pateko ne tik karininkų, bet ir ramiųjų gyventojų. Daugelis negali atsipeikėti iki šios valandos. Tarp suimtųjų yra ne vienas garbės vertas vyras, kurs pasipriešino vokiečių užgaidai pristeigti „šūlių“ ir vėliau buvo smarkiai nubaustas... Yra nemažai kudių. Ramuosius lietuvius koncentruoja Havelbergo, Holzmindeno ir kt. stovyklose, kame yra liet. kom. ir net mokyklų. Kaip tik iš Holzmindeno stovyklos teko gauti idomus laiškas vietos mokytojo Velyko, kartu su fotografijomis, rodančiomis ramiųjų imtinių lietuvių gyvenimą. Laišką visą verčiu: „Holzminden. 5-X-16.

DG—iš pn. Savicki!

Nežiūrint mano karšto noro atsakyti kuogreičiausiai i Tamstos, brangų laišką, rašytą 19 ir 22 d. pr. m. anksčiau to padaryti negalėjau. Už T. laišką ir 6 siuntimus su maistu, skiriamus mokyklos vaikams, sakau mūsų širdingą lietuvišką „ačiū.“ (Mokyklos vaikai dar patys norėjo parašyti, bet, matyti, nepavyko, — vienok pasirūpinsiu). Mokyklos vaikams kasdien (be šventadienių) esti dalijamas maistas („kormeski“). Duonos suteikia vietos komendantura, o kitų valgomųjų dalykų vietos komitetas (rusų). Arbatos, cukraus, kavos, kiek reikia. Sventomis dienomis taisomos vadinamosios „vaikų šventės“, tada, be arbatos ar kavos, dar dalija ką „geras Dievulis yra pasiuntęs“ — čekolados, saldainiu.

Vaikai paprastai dainuodavo ar deklamuodavo prie tėvų, o dažnai ir prie svečių. Jei svečias užklysdavo iš netyčių tokian susirinkiman pirmą kartą, būtinai ateidavo antrą kart jau su dovanomis. Tamstos siuntiniai kaip tik laiku atkeliavo, kai mūsų šaltiniai jau buvo pradėję sekti — už ką dar kartą ačiū.

Insteigus mokyklą lapkr. m. 1915 m., joje buvo 34 imtininkai, dabar gi beliko 10: dauguma šiomis dienomis iškeliavo namo. Jei T. įdomu, tai kituose laiškuose papaskosiu kiek daugiau apie mūsų mokyklą.

Trys dėžės dovanų iš L. Centro Komiteto gautos; už

tai reikėjo vietos šelpiam. komitetui primokėti 172 marki muilo (aš atstovauju tame komitete lietuviams).

Rašomosios medžiagos mokyklai išteks iki šio mėn. 15 d. Aš manau atnaujinti mokyklą suaugusiems; apie tai nejuokais reiks pagalvoti. Atkeliauja mūsų tautiečių, vasaros darbui pasibaigus. Pernai, (1915) metais mokykloje buvo 30 suaugusių žmonių. Pinigų gi pas mane — nei savo, nei visuomenės paaukotų — nėra. 25-VIII—16 gavau iš „Lituanijos“ 100 markių grįžtantiems tėvynėn seniems ir vaikams; šitie pinigai išaiktoti. Rugs. m. tėvynėn sugrįžo 70 lietuvių. Teikis priimti T. nuoširdžius linkėjimus. Antanas Velykis, imtinių mokyklos mokytojas.”

J. Savickis.
(Iš „L. B.“)

Jaunimas.

„Tu jaunuomenė! tu skriski lyg padebesu
Ir kaip saulė tėvynei spindėk.“

Yra tai žodžiai ištarti i jaunimą mūsų garsaus poeto Margelio. Juose glūdi didelė ir gili mintis. Nes kas-gi turi skrirti lig padebesu, jei ne jaunuomenė pilna galės ir sveikatos, pilna energijos

Tavyje yra jiega, galė ir galybė! Skriski jaunuomenė bet ne virš žemiškų sunkenybių ir ne prie žmogų pažeminančių paprodių! Skriški i aukštybes nepavojingas tavo dorai ir gerovei! Tegul tavo mintys skrenda Dievop prie meilės, grožės ir teisybės!

Jaunuomenė, tavyje tauta matė pagerinimą savo būvio — geresnią ateitį ir teisingą. Jaunimas gal pagerinti žmonių, tautos likimą, arba nustumti ją i prapulti. Priguli tas nuog to koks bus jaunimas.

Jeigu jaunimą nuo pats kūdikystės auklėsime gerai, iškvepsime i ji dorybes meilės Dievo ir artimo — meilės tėvynės ir parodysime jam tikrą kelią, — tai jis, nežiūrint kliučių ir keblumų, eis doriausių jausmų keliu, įdant pridereniai atlikti gero kataliko ir tėvynainio prievoles; stengsis atiduoti prigulinčią skolą tėvynei, pakelti tautą doriškai ir medžiagiškai. Taip darant mes išauklėsime jaunimą, kurio mintys ne gatvėmis rėplios nei trineis tamsiose pakampėse, kaip Paparonis sako, bet bus aiškios ir šviesios kaip sidabro žvaigždėlė dangaus žydrūj aukštybėj. Su tokiu jaunimu užkariausime tamsybes ir skurdą, o apturėsime šviesą ir gerovę. Tokio jaunimo tauta geidžia ir trokšta! Toks jaunimas yra giedra tėvų, tautos, ir Bažnyčios viltis.

Tečiaus kuomet apsidairai apie save, išgilini ir patiri mūsų jaunimo ratelius, tai liūdną pamatai apsirėiskima.

Mūsų jaunimo tarpe nedaug yra tokių, kurių mintys skrenda lyg padebesu ir spindi it sidabro žvaigždėlė. Jų sielos prirakintos prie šio pasaulio, prie žemų paprodių ir pasilinksminimų, jų idealai tai užganėdinimas žemų norų, kad ir su skriauda jų pačių, artimo ir tautos. Didžiama mūsų jaunimo panaši plaivėlė be vairo, kuris plaukia ten kur ji vėjas pučia. Daugeliui mūsų jaunimo dievystė yra stiklelis arba geiduliai kas žmogų pažemina sulig žvėriškumo.

Teisybė, kad esama šiek tiek jaunimo su prakilnioms mintimis ir darbu, bet perdaug mažas būrelis. Tai „Vyčiai.“ Ypatingai per mažas būrelis rytuose. Pennsylvanijoje ir apielinkėje, kur jaunimo gana apščiai.

Kiekvienam giliau mąstančiam veržte veržiasi klausimas: kodėl toks apsnudimas? Juk to jaunimo gyslose teka lietuviškas kraujas, kraujas didvyrių, didžiausio pasišventimo žmonių. Kodėl tas jaunimas, kurio išvažda liūdiuja, kad jis yra pilnas energijais, miega, ypatingai Amerikoje, kur viskas juda bruzda ir šuole bega keliu pažangos?

Pažvelgė i gyvenimą daug tam rasime priežasčių. Viena, tai stoka susipratusių ir pasišventusių inteligentų, kurie jaunimą būdintų. Bet apskritai yra tvirtinama, mūsų jaunimui stinga apšvietos ir susipratimo lietuviškų dvasioj. Mums stoka lietuviškų mokyklų, kur vaikučiai taptu supažindinti šiek tiek su tautos reikalais ir prigimta kalba. Prigimta kalba yra svarbiausiu dėsniu žmogaus gyvenime. Žmogus, kuris pamiršta savo kalbą, jis iš dalies pamiršta pats save, jo valia silpnėja ir jis tampa panašus i medį, persodintą netinkamon žemėn. Imkim pavyzdin palmą, kuri šiltose salyse išauga i aukščiausią medį, o persodinta šaltesniame klimete, skursta ir išauga vos kelias pėdas. Taip žmogūs, užmiršdamas prigimtą kalbą, atsiskiria nuo savųjų ir, netekęs savo dvasiai peno, jis skursta.

Stoka inteligentų ir lietuviškų mokyklų labai svarbi priežastis, bet nesvarbiausia.

Priežasties to liūdnio apsirėiskimo ar ne reikia jieškoti taiposgi ir namuose. Namai svarbiausia kūdikio mokykla. Mes patis matome, kaip šiandien tėvai auklėja savo vaikelius, kokį gyvenimo pavyzdį jiems duoda nuo mažų dienų ir kaip jie rūpinas apie savo vaikelių ateitį. Todel nestebėtina, kad jaunimas atšalęs tautos reikaluose. Patarlė gi sako: „ką pasėsi tai tą ir piauš!“. Tai, gimdytojai didelia dalia kalti už savo vaikų nesusipratimą, nes per jų nemokėjimą auklėti savo vaikų, mūsų tautos dirva apauga piktžolėmis, kurios stelbia gerus augalus.

Gerai žinoma, kad kokią sekla žmogus sėja pavasari, tokius javus jis pjaus rudenį. Kad tie javai grįžiai išaug-

Tautos Fondo reikalai.

T. FONDO SEKRETORIAUS ATSKAITA UZ VASARIO MENESI, 1917 M.

Iki vasario 1, 1917 m., į Tautos Fondą įplaukė	\$64.910.85
Vasario 2, Kewanee, Ill. — T. F. 45 skyrus	9.25
" 6, Cicero, Ill.	7.50
" 6, Atlantic City, N. J.	10.00
" 6, Tamaqua, Pa. — Nuo T. F. 42 skyr.	7.80
" 6, Kewanee, Ill. — Surinkta vestuvėse	12.70
" 7, Waterbury, Conn. — Nuo L. V. 7 kp.	10.45
" 7, Chicago, Ill. — Iš D-ro Bielskio prakalbu	79.96
" 7, Chicago, Ill. — Nuo T. F. 60 sk.	11.55
" 8, Camden, N. J. — Nuo T. F. 53 sk.	11.50
" 8, New York, N. Y. — Nuo šv. Jono dr—jos	60.00
" 8, Worcester, Mass. — Nuo L. V. 26 kuopa	21.05
" 8, Worcester, Mass. — Auka Vyskupo D. Beaven	100.00
" 9, Newark, N. J. — L. V. 29 kuopa	11.60
" 10, Chicago, Ill. — Iš D-ro Bielskio prakalbu	68.60
" 10, Chicago, Ill. — Nuo T. F. 7 skyr.	2.00
" 13, Beloit, Wis. — Iš D-ro Bielskio prakalbu	34.85
" 13, Kingston, Pa. — T. F. 14 skyr.	9.00
" 13, Chicago, Ill. — šv. Pranciškaus dr—ja	25.00
" 13, Chicago, Ill. — Iš D-ro Bielskio prakalbu	74.33
" 13, Chicago, Ill. — Nuo T. F. 43 sk.	5.75
" 13, Chicago, Ill. — Nuo T. F. 7 sk.	27.00
" 13, Chicago, Ill. — Iš D-ro J. Bielskio prakalbu	112.49
" 13, Chicago, Ill. — T. Fondo 32 skyr.	23.37
" 13, Cicero, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	46.29
" 14, Homestead, Pa. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	51.83
" 14, Homestead, Pa. — T. Fondo 23 skyr.	130.85
" 16, Chicago, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	213.88
" 16, Poquonock, Conn. — Nuo T. F. sk.	7.60
" 16, Middleboro, Mass. — Nuo T. F. 66 sk.	7.00
" 16, Niagara Falls, N. Y.	11.81
" 16, Chicago, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	87.01
" 16, St. Clair, Pa. — T. F. 50 sk.	16.20
" 17, Chicago, Ill. — L. V. 4 kuopa	12.00
" 17, So. Boston, Mass. — L. V. 17 kuopa \$118.00, šv. Jono evang. dr—ja \$100.00, Apašt. Maldos dr—ja \$66.00, L. R. K. Mot. Sąjungos 13 kuopa \$60.20, L. D. S. 1 kuopa \$44.00, Blavinskų 47 kuopa \$37.35, S. L. R. K. Am. 21 kuopa \$23.05 Viso labo	448.60
" 19, Chicago, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	19.00
" 19, Chicago, Ill. — Mėnesinių duoklių	3.75
" 19, Sydney Mines, Canada	58.00
" 19, Waterbury, Conn. — Nuo T. F. 40 sk.	20.00
" 20, St. Louis, Mo. — Nuo T. F. 68 sk.	10.00
" 20, Rockford, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	113.70
" 20, Gary, Ind. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	83.77
" 20, Trenton, N. J. — Surinko T. F. 53 sk.	64.00
" 23, Waterbury, Conn. — L. V. 7 kp.	36.55
" 23, Athol, Mass.	201.41
" 23, Athol, Mass. — T. F. 12 sk.	48.59
" 23, Bedford, Ohio. — Nuo T. F. 56 sk.	3.75
" 23, Orange, Mass.	8.21
" 26, Spring Valley, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	43.25
" 26, Ogilby, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	28.50
" 27, Kewanee, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	75.80
" 27, Springfield, Ill. — Iš Dr. Bielskio prakalbu	67.69
" 28, Chicago, Ill. — Nuo šv. Petro ir Pavlo dr—jos	96.31
UZ PARDUOTAS KNYGAS INPLAUKE.	
Vasario 5, Youngstown, O.	6.00
" 7, Chicago, Ill.	11.50
" 8, So. Boston, Mass.	83.72
" 10, Chicago, Ill.	9.50
" 13, Chicago, Ill.	11.25
" 13, Chicago, Ill.	20.75
" 13, Cicero, Ill.	8.55
" 16, Chicago, Ill.	20.25
" 18, Chicago, Ill.	11.75
" 19, Minneapolis, Minn.	.45
" 19, Chicago, Ill.	6.25
" 20, Rockford, Ill.	12.00
" 23, Athol, Mass.	37.50
" 27, Kewanee, Ill.	10.25
Viso per vasarį, 1917 m., į Tautos Fondą įplaukė	\$3.014.12
Viso labo iki kovo 1, 1917, į T. F. įplaukė	\$67.924.47
ISLAIDOS.	
Iki vasario 1, 1917, išleista	\$57.228.60
Vasario 8, 1917, kun. Dr. Pr. Augustaičiui kelionės išlaidos į Am. Liet. Tarybos suvažiavimą	25.00
Viso labo iki kovo 1, 1917, išleista	\$57.307.60
Viso labo iki kovo 1, 1917, įplaukė	\$67.924.47
Kovo 1, 1917, Tautos Fondo lieka	\$10.616.87
	K. Pakštas, T. Fondo Sekretorius.

Iš mūsų naujokynių Amerikoje.

WORCESTER, MASS.

Aukos surinktos Sv. Kazimiero d. 4-tą kovo 1917 m. laike koncerto Mechanio svetainėje.

Aukavo didesnėms aukomis kun. J. J. Jakaitis \$30.00, Pranas Zataveckas \$10.00, Monika Bulviečienė \$5.00, Vincas Marcinkus \$5.00, Jonas Sliadavičius \$5.00, Antanina Sukienė \$3.00, Pijūšas Milius \$3.00.

Po \$2.00 Benigna Anilienė, Alekna, K. Aukštikalnis, P. Bendzievičius, J. Brazulis, O. Cirvinskiūtė, kun. J. Caplikas, J. Girde, A. Goštautas, A. Karaliukas, J. Kvedaitis, M. Iukaševičius, K. Mažeika, O. Mačiūnė, K. Matulis, J. Palubeckis, A. Palubeckis, J. Palubeckis, A. Pauliukonis, J. Rakauskas, Iloras Stasevičius, B. Sakauskas, B. Cvikiūtė, M. Sutkienė, J. Vaitekunas, J. Vaitkevičius, A. Virbalas, C. Vaškelevičius, E. Juraškaitė, Stankus.

Po \$1.50 P. Zansaitė.

Po \$1.00 A. Adomanskas, P. Alavočius, K. Aimanavičius, J. Alita, P. Atkočius, A. Ambrazevičius, J. Alarka, P. Aleksandravičius, A. Alukas, J. Augustaitis, S. Ambrazevičius, M. Alkevičienė, V. Barzdaitis, A. Baudra, A. Bagdaitis, S. Bulonis, S. Budvietis, J. Bagurskis, A. Bendzievičius, V. Blaveskas, J. Baltromaitis, G. Bagdžius, A. Bobinas, J. Buinikis, B. Budvietaitė, M. Budvietaitė, J. Cesnauskas, C. Cirienė, V. Cikanauskas, V. Cirvinskis, J. Cepulis, J. Daučiūnas, J. Driginčius, P. Damašis, A. Dagilis, J. Dabravolskis, J. Danbrauskas, A. Filiponiūtė, J. Geležius, M. Ginkutis, K. Grigaliūnas, A. Grigaliūnas, P. Grigarskauskas, J. Galevičius, J. Grinevičius, A. Gulievičienė, A. Gražulis, V. Ginkus, B. Genys, M. Glavickas, J. Glavickas, R. Glavickas, V. Galiauskas, V. Kurburtauvičius, A. Kuzmickas, K. Kriaučiūnas, E. Kuliešinskė, A. Keršis, V. Kupstienė, A. Kašėta, M. Karsparavičiūtė, J. Kašėta, V. Keršis, U. Karaliukė, S. Kislauckas, F. Kalanta, J. Keršis, U. Lasekvičiūtė, O. Lubavičiūtė, P. Lubinas, P. Lickus, V. Legunas, P. Luobkutis, A. Liutkus, V. Levanavičius, P. Lenevičius, Z. Lideikiūtė, P. Lozoraitis, P. Lubinas, I. Lukaševičius, K. Leketas, P. Mankavičius, M. Maksimavičiūtė, V. Metrikevičius, A. Martišius, B. Marcinkaitė, J. Mažeika, J. Macevičius, L. Miškinūtė, S. Mankauskiūtė, M. Mankauskiūtė, K. Mikelevičiūtė, P. Masaitis, J. Macijonaitis, K. Miguza, P. Navikas, J. Naujokaitis, N. N., M. Navikas, P. Navulis, J. Navikas, J. Nausakis, L. Nadzeika, E. Pranasius, E. Puskunigiūtė, M. Puskunigiūtė, V. Palevičius, M. Pinkuvienė, M. Palevičius, J. Pitkus, J. Pukis, J. Pinkus, S. Paltanavičienė, V. Pilius, D. Radzevičius, O. Ridiškiė, J. Rakauskas, R. Radzevičius, V. Rugienis, K. Ribišiauskas, A. Račkus, A. Ramanauskas, V. Rapkevičiūtė, B. Sklutas, P. Sukys, K. Sinkevičius, M. Svikiūtė, A. Simikonis, J. Silinskas, J. Slavikas, J. Slora, J. Steponkaitė, P. Stirbis, V. Seilius, A. Serbentas, J. Stanavičius, J. Spokauskas, O. Simkienė, E. Simkiūtė, P. Stanselaitė, K. Steiva, R. Seilius, J. Stočkus, V. Sviklas, B. Stočkūnė, A. Svenčiūnas, F. Skliutas, G. Silalė, T. Tautkevičienė, S. Tamašauskas, A. Trunicas, O. Tauperiukė, C. Trunca, J. Urbanavičius, J. Ulickis, K. Valukevičius, J. Vaitkus, A. Vitkauskas, A. Vitkauskas, V. Vilkauskas, M. Valatkevičienė, J. Vieraitis, P. Višinskiūtė, A. Višinskas, S. Vitkauskas, M. Vasiliauskas, J. Jakutis, B. Jančiauskas, P. Jaščiūnas, J. Janciauskas, J. Jusaitis, P. Joniškis, R. Janulevičius, S. Jankautas, J. Zemaitis, A. Zolynas, A. Zaliauskas, P. Sidabra.

Aukos perduotos Tautos Fondo valdybai 30 skyriaus delei Lietuvos Tautiškos Dienos nuo sekančio, J. Cannary \$1.00, L. R. K. Moterų Sąjungos \$25.00, A. Stočkus \$5.00, N. N. \$3.50, K. Aukštikalnis \$2.00, N. N. \$1.50, S. Ambrazevičius \$1.00, M. Barysiukė \$1.00, E. J. Cernius, \$1.00, A. Filiponiūtė, J. Račkauskaitė \$1.00, Vincas Stankus, P. Prakapiūtė \$1.00.

Didesnėms aukomis surinkta bei suaukauta \$336.50

Už tautiškus ženklus kurių pardavinėjime pasidarbavo bei padirbimo P. Stočkūnė, O. Sirvinkaitė, K. Mačiūnė, O. Vasiliauskaitė ir M. Mikutaičiūtė. Viso pelno \$31.80

Smulkių aukų surinkta \$196.45

Viso pasidaro \$558.76

Už įžangos tikietus ant koncerto \$694.30

Ant programos surinkta \$81.50

Iš viso įplaukų Sv. Kazimiero dienoje buvo \$1.334.56.

I š l a i d o s.

Už svetainę \$75.00

Už spaudą \$33.00

Beno išlaidos \$12.00

Už gaidas \$4.60

Už piano randavojimą \$5.00

Viso išlaidų \$129.60

Lieka pelno nuo Sv. Kazimiero dienos \$1.204.96.

Aukos šaip įplaukusios nuo 14 d. vasario: Krikštynose surinkta (vardas neprisduota) \$8.55, B. Vaitiekaitis dėžutėje surinko \$2.25, mėnesinių duoklių \$9.30, Jonas Pranaitis mėnesinių duoklių užsimekėjo už tris mėnesius \$3.00. Šių aukų pasidaro \$20.31.

Viso išsiųsta į Centrą Tautos Fondo 26 d. kovo \$1.224.81.

Seniaus išsiųsta 24 d. sausio \$192.65

Vasario 10 d. išsiųsta \$21.65

Viso 30 skyrius Tautos Fondo surinko ir išsiuntė 1917 m. \$1.537.51.

Rašt. Pr. Zataveckas.

tu ir atneštu šimteriopą vaisių, neužtenka juos vientiki pasėti; reikia, kad ta žemė, į kurią jie yra sėjami, būtų gerai išdirbta, išpūrenta ir priziūreta, kad neprotingas gyvūlis arba piktas žmogus neišjūndžiotų ir neišpūstyti. Kūdikis tai laukas arba dirva, o išauklėjimas sėkla. Jai gu tėvai savo kūdikelyje pasės Dievo, artimo ir Tėvynės meilės sėklą, pamatą doro ir garbingo gyvenimo, jų vaikeliais džiaugsis ne tik patis, bet tauta ir žmonija.

Jeigu norime, kad vaikai būtų gerais turime daboti kaip savo aki. Blogai ir labai blogai daro tie tėvai, kurie leidžia savo dukreles arba sūnelius ant visokių nepadorių pasilinksmimų, ypačingai nepadorių šokių. Ant tokių pramogų net ir nekalčiausi jaunikaičiai ar mergaitės iškrypsta iš tiesaus kelio ir nupuola.

Kūdikis nuo pats maženeles turi būt pratinamas prie darbo. Reikia duot jam atsakančių apšvietimą, reikia parūpinti jam gerą skaitymą — knygą ar laikraštį, užinteresuoti jį tautiniu veikimu ir dabet, kad prigulėtų į kultures lietuvių draugijas, ypač prie „Vyčių“. Jeigu sūnus arba duktė turi palinkimą prie muzikos ir jeigu išteklius leidžia, reikia namuose turēt pianas ir smuika, ir lavinti jį toje dailės šakoje. Tas viskas suteiks jei arba jam maloniausi pasilinksmimai ir atitrauks nuo labai daug blogo, nuo nepadorių žaislų. Už vis labiausia turime daboti, kad mūsų vaikelis neiaprastų gerti svaiginančių gėrymų. Geriau, kad vaikas mažas numirtų, negu užaugęs taptų girtuokliu. Tautmyla.

Lietuvių Dienos Centralinio Komiteto nariu katiliku Protestas.

Liet. Dienos C. K. — to raštinė pirmininko p. J. S. Lopatto igaliota šaukė C. K. posėdį į Wilkes-Barre, Pa. kovo 11 d. val. po piet. C. K. kai kurie nariai atsisakė dalyvauti susirinkime ir pareikalavo, kad posėdis būtų atidėtas, nes skiriamoji susirinkimui diena kaip sekmadienis, labai neparanki kiekvienam katiliku C. K. nariui, juo labiau ji neparanki nariams kunigams. Be to, nebuvosi visi pranešta, kokių tikslu minėtas susirinkimas šaukiamas. Vienok, kaip C. raštinė kovo 14 d. praneša, susirinkimas įvyko ir jame net dalyvavo pašaliniai asmenis.

Todel, mes, C. K. nariai, protestuojame prieš C. K. pirmininko tokį pasielgimą ir susirinkimo kovo 11 d. nutarimus laikome nelegaliais. Taipgi išlaidų susirinkimo įvykdinimui, jeigu jos buvo padarytos, neuzgiriame ir griežtai reikalaujame, kad:

- 1) C. K. pirmininkas šaukdamas komiteto posėdį patysai arba per raštinę praneštų visiems nariams susirinkimo tikslą, ir tikrai gavęs narių didžiosios pritarimą paskirtų jam laiką, bet jokiū būdu ne šventadienyj.
  - 2) Susirinkime neprivalo būt keliami klausimai nieko bendro neturinčiai su „Liet. Dienos“ reikalais ir Wilkes-Barre, Pa. visuotinio susižiavimo nustatyta C. K. veikimo programa, nes to ikišiol nebuvo laikytasi.
  - 3) „Liet. Dienos“ aukomis nebūtų padengiamos lėšos nieko bendro neturinčios su „Liet. Dienos“ reikalais.
  - 4) „Liet. Dienos“ aukų ir išlaidų būtu parengta smulkmeniška atskaita ir visiems C. K. nariams ją būtų užgyrus, būtų paskelbta spaudoje.
  - 5) „Liet. Dienos“ surinktos aukos privalo būt kuogreičiausiai išsiųstos sulyg C. K. nutarimo sausio 16 d. 1917 m., būtent: „Lituanijai“ \$25.000; „Globai“ \$5.000; visos gi likusios Lietuvon.
- Kun. Pr. Augustaitis,
C. K. sekr.
J. Miliauskas,
C. K. narys.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912.

of Zvaigžde published weekly at Philadelphia, Pa, for April 1, 1916.

State of Pennsylvania } ss.
County of Philadelphia

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Matthew Milukas, who, having been duly sworn according to law, deposes and says, that he is the manager of the Zvaigžde and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are:
Name of — Post—Office Address:
Publisher, A. Milukas & Co. 3654 Richmond St.
Editor, Julia Pranaitis " "
Managing Editor, A. Milukas " "
Business Manager, Matthew Milukas " "
2. That the owners are: (Give names and addresses of individual owners, or, if a corporation, give its name and the names and addresses of stockholders owing or holding 1 per cent or more of the total amount of stock.)
A. Milukas, 3654 Richmond St.
3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (if there are none, so state.) None.
4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, etc.
5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is (This information is required from daily publications only.)
Julia Pranaitis

Sworn to and subscribed before me this 30-th day of March, 1917
M. Rock Jr. Notary Public (Seal)
(My commission expires Feb. 3, 1919.)

Lietuviams žinotina.

Kanadoje pastaruoju uždrausta skaityt laikraščiai, užjaučianti vokiečius. Kurį sugauna tokį laikraštį pamant iš krasos, am uždeda \$1.000 baudmės arba kalėjimo. Patartina lietuviams, gyvenantiems Kanadoje, panašiu laikraščiu neskaityt, kad nepakliūtų į bėdą.

New York apielinkės lietuviams.

New York ir New Jersey valstijų L. Vyčių apskrėio vakariene atsibus 28 d. balandžio. Puikiausioj svetainėj Brooklyn, N. Y. su puikia muzika. Apie linkės katalikų jaunimas turės gerą progą linksmai laiką praleisti ir su katalikų veikėjais susipažinti. Prijaučiantis L. Vyčiams vieta galima užsisakyti pas

J. V. Miliauską
416 Hooper St.,
Brooklyn, N. Y.

Redakcijos Atsakymai.

L. Centro Komiteto atskaita dėl stokes vietos atidėta nekandiam „Zv.“ numeriu.

Korespondencija iš New Yorko apie nevykusį block'o mitingą tilps ir gi kitos savaitės „Zvaigždėje.“

Paskelbimas.

PAVOJINGA PERDAUG PASITIKETI.

Manoma, jog vidurių užkietėjimas vien tik menkniekis. Žmonės sako „praeis tas“ ir tuom labai klysta. Užkietėje viduriai visuomet yra ligos ženklai. Be jokio atidėliojimo imk Trinerio Amerikinį Elixirą iš Kartaus Vyno, kuris išvalys žarnas ir sugrąžis normalį kūno veikimą. Jis sužadina apetitą ir sudrūtina nervus. Daugelyje moterų negalių, paeinančių nuo užkietėjimo, migrenoje, galvos skaudėjime, visiškame nusilpime ir t.t. galima pasitikėt taja puikia gyduole. Kaina \$1.00. Aptiekose. Trinerio Linimentas turi tokią jau vertę. Stai laiškas 5 d. vasario: „Jūs Linimentas ištikro geras. Po išsukimui negalėjau pakelti savo dešinės rankos be didelio skaudėjimo koki metą, bet dabar Trinerio Linimentas man padėjo ir vėl galiu ranką valdyt lengvai. Patariu jį kiekvienam turinčiam sustingusius sąnarius. Jūsų ištikimas, Frank Novacek, White Mouth, Man., Canada. Kaina 25 ir 50c. aptiekose, krasa 35 ir 60c. Jos. Triner, išdirbėjas chemikas, 1333 — 1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.“

Alginantas
arba Lietuviai XIII šimtmetyje.
Parašė DR. V. PIETARIS.
Viena puikiausių lietuvių kalboje istoriška apysaka, 5-se tomuose
Kaina atskiro tomo 50c.
Visi 5 tomai sykiu \$2.50
„Zvaigždė“
3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Dr. Richterio PAIN-EXPELLER su „ANKOR“ nuo Reumatizmo, skausmų, skaudėjimo ar sustingimo sąnariuose ir raumenyse.
Tikrasis parduoda pakelyje šičia nupieštame. Atnešk visus pakelius, kurie nebus užpėdyti su „ANKOR“
25 ir 50 centų aptiekose ir tiesiog nuo F. AD. RICHTER & CO.
74-80 Washington St., New York, N. Y.

Jau išėjo iš spaudos
„Išpažinties Istorija“
(Antras leidimas)
Labai ji tinka platinti Katalikų Spaudos Savaitėje ir Kalėdojant.
Kaina - - - - 50c.
Gerbiamiems klebonams, imant po daugel egzempliorių nuleidžiama didis nuošimtis. Juo daugiau imama, tuo didesnis nuošimtis nuleidžiama.
„ZVAIGŽDĖ“
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Nauja Knygelė.
Visame pasaulyje garsi Belgų Kardinolo Mercier gromata apie „Tikrą Patrijotizmą ir Išlaikymą“ atspausdinta knygutės formoje (su Kardinolo paveikslu), gaunama „Zv.“ redakcijoje (3654 Richmond St., Philadelphia, Pa., ir 416 Hooper St., (ties Grand St. Extension) Brooklyn, N. Y. Kaina tik 5c., 12 egzempliorių už 40c., 50 egz. už \$1.50, 100 egz. už \$2.50. Adresuokit:
„Zvaigždė“
3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.
416 Hooper St. arba Brooklyn, N. Y.

ATLANTIC Rayolight OIL
uoda geresnę šviesą negu paprastes kerosinas. Dėlto, kad jis yra taip augštai išdirbtas. Jis visados duoda smagų, šviesų žiburį be dūmų ir be nesmagių kvapų.
PRAŠYKITE JO VARDU
Mes patariame New Perfection Kerosino Virimo Pečius, Perfection Bedūminius Kerosino Šildytojus ir visokias Rayo liampas. Dėl geriausių pasekmių visados naudok ekonomiška ir įtekiną Atlantic Rayolight Oil.
The Atlantic Refining Co.
Visur Pensylvanijoje ir Delaware
Pirkite nuo krautuvinių kuris parodo šita paraša ir prašykite jo vardu

Užcėdyk nuo 15 % iki 20 % įvezdams DABAR elektrą savo krautuvėn!

Geriam krautuvės apšvietimui ir paraginimui visuomeniškam elektros naudojimui smulkmeniškom krautuvėms, iš dalies dėlei Amerikos Elektros savaitės apvaikšiojimo mes siūlome nekaipo premiją nuleisti nuo 15 nuoš. iki 20 nuoš. visu įvedimo elektros šviesos lėšu tiems smulkmeniškų krautuviu savininkams, kurie panorės dabar savo pardaviniočiai ir ju langus apšviesti elektros šviesa. Tuomi pasiulymu tegalima naudotis nuo 1 d. lapkričio iki 9 d. gruodžio ir kurie juo naudosis, turės pas save elektros šviesą neveliau 31 d. gruodžio.
Tas neparastas pasiūlymas pritaikoma naujai pastatytom smulkmeniškų krautuvėm mūsų linijose kur tereikalinga vien suvesti vielos ir keli patobulinimo dalykai, kuriuos galima įgyti nuo šviesos įvedimo tarnybos. Arba mes galime atsūsti savo žmogų į jus namus, kuris paaiškins apie tą duosnų pasiūlymą ir suteiks uždyką spaudintus lapelius su visom smulkmenom tame reikale.
Atsiminkit, jog tas jums nieko nelėšuoja ir neikiok jus nesuriša, kaa ištirti tą pasiūlymą. Telefonuok šiandien apie visas sąlygas.
Walnut 4700 Main 100

The Philadelphia Electric Company

Kalbėk Per Savo Telefoną.
Zinoma, jūs naudojot Bell Telefoną kasdien. Atsiminkit, kaip jūs duodat numerą, kalbėkit tiesiog į telefoną.
Kalbėk po valiai, kalbėk aiškiai ir kada operatorė atkartoja numerą, atsakyk „Yes“ arba „Right“.
Pamatysite, kad šitos paprastos pastabos padės jums daug greitam patarnavimui.
The Bell Telephone Company of Pennsylvania.

Father's Di Ielsi -- Kosulio Gyduolė

yra geriausias vaistas nuo kosulio, šalčio, whooping kosulio, astmos ir kitų ligų turinčių susirišimą su plaučiais.
Mainieriai, kankinami Mainų Dulkių, Parako dūmų ir Astmos aptuérés pagelba vartodami Fither Dielsi's Kosulio Gyduolę. Turi pagyrimus nuo patyrusių mainierių, kaip geriausias vaistas visokiuose atsitikimuose.
PARSIDUODA VISOSE APTEKOSE.
Kaina, 35c, 65c. \$1.00
Rekomenduojame taipogi

Father Di Ielsi's Grumuliavimui Tonikas, pagerina grumuliavimą, kraują padaro turtingu ir panaikina nemalonų kvapą. Kaina 50 centų.
Father Di Ielsi's 402 Liniment, yra skiriamas nuo reumatizmo, neuralgijos, nikstelėjimų, štetimų, ištinimų, galvos skaudėjimo ir t. t. Kaina 25c.
REV. MICHAEL D. IELSI' 402 Division Str. Camden, N. J.

IŠ KELIONĖS PO EUROPA IR AZIJA
Ta knyga yra tai
Didžiausias savo rušies veikalas, parašyta „Zvaigždės“ redaktorės J. Pranaičiutės. Knyga turi apie 880 puslapių ir papuošta 102 iliustracijomis (paveikslais).
Indomus toje knygoje aprašymai Prancijos, Belgijos ir Vokietijos žemių, kur dabar verda Europojiška karė. Tie aprašymai papuošti daugeliu iliustracijų.
Bet indomiausias beabejo yra aprašymai įspūdių iš Tėvynės ir iš senovės Lietuvos žemių, kuriuos vienok viršija aprašymai Vidurinės Azijos, Kaspijos ir Kaukazo žemių ir anų žmonių. Nemažiaus įdomus aprašymai abiejų Rusijos sostinių, Maskvos ir Peterburgo, su paminėjimu lietuvių naujokynių istorijos tose vietose.
Knygos kaina 2 dol.
Audeklo aparais 2.25
Skūros aparuose su paausotais kraštais 3.50
Galima gauti „Zv.“ Knygyne

L. D. Phone 585
DOMIN. BRAZINSKAS
Visoje Elizabeth'o apylinkėje gerai žinomas
LIETUVIS GRAGORIUS
79-81 Wall Street Elizabethport, N. J.
Pasamdo vežimus ir automobilius Pasivažinėjimui Veselijoms Krikštynoms ir t. t.
Patarnavimas visiem be skirtumo Sąžiningas Užganėdinantis Greitas Ir Pigus
LIETUVIAI, VISUOMET KREIPKITES PRIE SAVIŠKIO!

Telephone 2718-M Market
M. AKIALIS
Lietuvis Graborius
146 Adams St. Kampas Lafayette St. Newark, N. J.
Parsamdo automobilius ir karietas visokiuse progose

J. P. BUDGINAS BANKINIS KONTORAS
Siunčia Pinigus į visus kraštus svieto greitai ir pigiai. Parduoda Lavalakortes ant greičiausių laivų; išmaino Pinigus visu kraštų svieto, kaip tai: rublius, markius, kronus, dolerius ir tt. Apsaugoja daiktus ir budinkus nuo ugnies Užlaiko Krautuvę Knygų, Popierių, Abrozų ir kitokių būduotinių daiktų. Pas galima užsirašti laikraštį „Zvaigždė“. Atleikite persitkrinti
4549 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

Amerikos Lietuvių Kat. Laikraščiai.

„TIKYBA IR DORA.“

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje
eina du kartu i mėnesi.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda, žinių iš
katalikų vieuomenės gyvenimo, duoda atsakymų
i visokius užklausus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS \$1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c.,
už pavieniūs numerius po 2c.

Adresas: „TIKYBA IR DORA“

1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1 c. kra-
sos ženklelį.

Jeį trokšti apšvietos

ar sveiko maisto savo protai, tai skaityk dvisavaitini ilus-
truota jaunimo laikraštį
„VYTI“

„VYTIS“ yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis
Amerikoje.

„VYTYJE“ telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytojų,
literatų ir studentų.

„VYTYJE“ rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunuo-
menės gyvenimo.

„VYTIS“ leidžiamas tautiškai—katalikiškoje dvasioje.

„VYTI“ leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.

Metam „VYTIŠ“ kanuoja \$1.50, pusmečiui .75c.

L. Vyčių organizacijos nariams „VYTIS“ siunčiamas už
mėnesines mokesčius.

Prisiųsk savo antrašar ir už 2 c. ženklelį, o viena nu-
meri pažiurėjimui prisiusime veltui.

Visais reikalais kreipkities:

„VYTIS“

731 West 18th St.,

Chicago, Ill.

Geriausią Knygą

Supažindinti Amerikiečius su Lietuva.

American Relief Fund for Lithuanian War Sufferers
(Amerikos Pašalpos Fondas Lietuviams nuo Karo Nuken-
tėjusiems išleido didelę netoli pusantrošimto didelio
formato puslapių — knygą, kurioje anglų kalboje
išdėstyta viskas, kas labiausiai žinotina apie
Lietuvą ir lietuvius anų praeitį ir dabartinę ne-
laimę ir vargus.

Cia randame liudijimus

1) McClure's Newspaper Syndicato korespon-
dento, kad Lietuva, tai ne Siaurinė Lenkija.

2) p. Gabrio straipsni iš British Review, išro-
danti, kad Lietuvai reikalinga autonomija.

3) Ukrainos tautiškosios partijos liudijimą,
kad Lietuva turi būti atskiriama nuo Lenkijos

4) Apie Lietuvos hierarchiją straipsni iš La
Vera Roma.

5) Advokato W. Butlerio (iš New Yorko)
straipsni apie Lietuvos nuopelnus civilizacijai.

6) Rockefellerio atstovų liudijimą apie baisia-
sias vargus ir nelaimės Lietuvos žemėse.

7) New York Journal'o redakcijos straipsni
apie Lietuvos tragišką padėjimą teipgi New
Yorko Times raportą aprašantį kun. Dr. A. Ma-
liausko pranešimą.

8) Lietuvos istorija.

9) Lietuvos Literatūros platesnė istorija.

10) Rezolucijas Am. R. Fondo įvairiose vietose
padarytas.

11) M. Yčo memorialas Sventam Tėvui.

12) Mūsų atstovų liudijimas apie Lietuvą su-
lyg N. Y. Times'e pagarsintą raportą.

Yra teipgi tilpė toje knygoje keli lietuvių
kalboje staipsniai ir daugelis iliustracijų su paaiš-
kinimais aglų kalba (pav. Kasciuškos, A. Mic-
kevičiaus, A. Burbos, vyskupu Valančiausko ir
Baranaucko, kun. A. Gimzaucko, Basanavičiaus,
Pietario, Kudirkos ir t.t.).

Tā knygā nusipirkę už 25 centus su didžia-
sīa Lietuvai nauda i teik i tekmingesniems ameri-
kiečiams. Užsakymus siųskit:

„Žvaigždė“

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

arba pas by kurį Am. Relief Fondo narį.

KATALIKIŠKŲ LAIKRAŠČIŲ PRIETELIAMS.

Pagal įvykusios sutarties tarp katalikiškų laikraščių
leidėjų pranešame šit ką: Tiems, kurie užsisakys per
katalikiškų laikraščių agentūras daugiau, negu vieną laik-
raštį — bus daromos žymios nuolaidos. Kuo daugiau kas
užsisakys laikraščių, tuo didesnė bus padaroma nuolaida.

1) „Draugas“	— \$2.00, „Žvaigždė“	— \$2.00.
Užsakant abudu		\$3.25
2) „Draugas“	— \$2.00, „Darbininkas“	— \$3.00.
Abudu		\$4.00
3) „Žvaigždė“	— \$2.00, „Darbininkas“	— \$3.00.
Abudu		\$4.00
4) „Draugas“	— „Žvaigždė“ ir „Darbininkas“	
Visi kartu		\$5.25
5) „Žvaigždė“	— \$2.00 ir „Tikyba ir Dora“	— 75c.
Abudu		\$2.25
6) „Draugas“	— \$2.00 ir „Tikyba ir Dora“	— 75c.
Abudu		\$2.25
7) „Tikyba ir Dora“	— 75c. ir „Darbininkas“	— \$3.00.
Abu		\$3.00
8) „Draugas“	— „Žvaigždė“, „Darbininkas“, „Tikyba ir Dora“	
Visi		\$5.75
9) „Draugas“	— \$2.00, „Vytiš“	\$1.50.
Abudu		\$2.75
10) „Draugas“	— \$2.00, „Žvaigždė“	— \$2.00, „Vytiš“
— \$1.50.	Visi	\$4.00
11) „Draugas“	— „Žvaigždė“, „Vytiš“, „Tikyba ir Dora“	
Visi		\$4.50
12) „Darbininkas“	ir „Vytiš“	Abudu \$3.75
13) „Tikyba ir Dora“	ir „Vytiš“	Abudu \$1.75
14) „Draugas“	— „Žvaigždė“, „Tikyba ir Dora“, „Vytiš“ ir „Darbininkas“	\$6.50
15) „Draugas“	\$2.00, (arba „Žvaigždė“) ir „Zvirblis“	\$2.50
— \$1.00.	Abudu	\$2.50
16) „Tikyba ir Dora“	ir „Zvirblis“	Abudu \$1.50
17) „Vytiš“	ir „Zvirblis“	Abudu \$2.00
18) „Darbininkas“	ir „Zvirblis“	Abudu \$3.25
19) „Draugas“, „Vytiš“, „Zvirblis“	Visi	\$3.50
20) „Draugas“, „Žvaigždė“, „Tikyba ir Dora“ ir „Zvirblis“	Visi	\$4.25
21) „Draugas“, „Žvaigždė“, „Tikyba ir Dora“, „Darbininkas“ ir „Zvirblis“	Visi	\$6.25
22) „Draugas“, „Žvaigždė“, „Tikyba ir Dora“, „Darbininkas“, „Vytiš“ ir „Zvirblis“	Visi	\$7.25
- Pasarga: Čia dar nepaminti: „Moksleivis“ — \$1.00,
kuris negali duoti nuolaidos, nes ne biznio pa-
matais eina; „Tautos Rytas“ — 50c., kurs ir
taip baises pigus, ir „Pažanga“, — \$3.00, ku-
rios leidimas dar nėra pilnai paaiškėjęs.

Kurie per „ZVAIGZDES“ redakciją nori užsimokėti
už kelių katalikiškų laikraščių prenumeratą, tai gali gau-
ti už viršminėtas kainas:

A. MILUKAS & CO.

3654 RICHMOND ST.,

PHILADELPHIA, PA.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jeį trokšti igyti tikrą šviesą, užsisakyk laikraštį

„Šviesa“

kurį skaitydamas pats apšiviesi ir kitam galėsi
prie šviesos parodyti kelią.

„SVIESA“ rašo labai daug pamokinančio apie
žmogaus pažangumą.

„SVIESA“ kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

46 CONGRESS AVE., WATERBURY, CONN.

Tik vienas iš šio burlo už-
siskę „DRAUGAS“ bet „drau-
gas“ taip indomus, kad visi
užsakusiojo draugai ir prie-
teliai jį nori skaityti.
Kam lysti kalnyname
akie, prašinėjant „DRAUGO“
pasiiskiti, kam kitiems nes-
magumus daryti, kad gall
pats sau „DRAUGA“ išrašy-
ti. Dienraštis „DRAUGAS“ me-
tams kainuoja \$4.50, Chicagoje
\$6.00. Vienas numeris pamaty-
mui siunčiamas dykal.
Adresas:
„DRAUGAS“
Lithuanian Daily Friend
CHICAGO, ILL.

Gerb. „Žvaigždės“ Skaitytojams.

Kas lig šiol da neatsiuntė
prenumeratos už „Zvaigž-
dė“ meldžiami pasiskubin-
kite, nes, sulig pačo tiesių,
ne užsimokėjuosiems būsime
priversti sustabdyti laikraštį.
Dabar geriausia proga
užsisakyti „Zvaigždė“, ku-
met už prisiuntimą metinės
mokesties \$2.00 ir dar pri-
dėjus 15 ar 35 centus, gali-
me gauti daug brangesnes
dovanas negu metinė
„Zvaigždės“ prenumerata.
Taigi laikraštis pareina už-
dyką. Pasinaudokit gera
proga! Red.

„A Plea for the Lithuanians“

dar galima gauti visus numerius, jau išėjo ir 7-tas nume-
ris iš spaudos.

KUN. J. J. KAULAKIS,

324 WHARTON ST.,

PHILADELPHIA, PA.

Mato Miluko

SPAUSTUVĖ

Atlieka įvairiausių spaudos darbus.

Apskaitymai už darbą suteikiami taipogi per laiškus
ant kievieno pareikalavimo.

Sykle čia įsteigta

„Žvaigždės“ Skyrius

kuriame galima atlikti visokius reikalus, padue-
ti apskelbimus, užsisakyti laikraštį ir t. t.

416 Hooper St.,

Brooklyn, Y. N.

Kur sueina Grand St. ir Grand St. Extension.

(Arti Union Ave.)

Skaitykite ir platinkite

„LIETUVIŲ BALSĄ“

LIETUVIŲ BALSAS rūpinasi žadinti lietuvių
tautos sąmonę ir stiprina jų dvasią, kad kantriai
lauktų karo pabaigos.

LIETUVIŲ BALSAS padeda šviesties ir tobulin-
ties; jis ragina tautiečius šiuo ištremimo metu
pasimokyti iš svetimtaučių, kas tik dora ir nau-
dinga, o nesigabenti grįžtant tėvynėn nieko, kas
žemina mūsų tautą.

LIETUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas su-
jungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės
uosta ir paruošti kiekvieną lietuvi, kad, kaip tik
paliaus žvangėję ginklai, tuojau grįžtu Lietuvon,
nes tėvynės žemelė pavirtusi per karą dirvonių,
prieusta duobių ir griovių, laukai ariama ir valo-
ma, o nugriauti tėvų kapai — aptveriami,

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse
kuopigiausia kainą skelbimus — jieškojimus „graži-
na tėvams vaikus, vaikams tėvus, padeda surasti
nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažis-
tamas.

LIETUVIŲ BALSAS kainą: Rusijoje metams
5 rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (pu-
seli metu) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 30 kap.
vienam mėnesiui 45 kap. Užsienioose metams 9
rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (pu-
semečiui) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.;
1 mėnesiui 80 kap. Skyrium numeris 5 centai.

Iš Amerikos pinigais, laiškus gauname. Siun-
tinėti „Liet. Balsą“ i užsienius rusų cenzūra ne-
kliudo.

SKELBIMU KAINA. Petito (smulkaus rašto)
eilutė (dalinant puslapi i keturias skiltis) prieš
tekstą — 60 kap.; po teksto — 80 kap. Pabėgė-
liams, jieškantiems giminių arba darbo petito ei-
lutė po teksto — 10 kapeikų. Amerikoje prieš
tekstą 50 centų, po teksto 25 cent. petito eilutė,
giminių jieškantiems po teksto 10 centų petito
eilutė.

LIETUVIŲ BALSAS ADRESAS:
PETROGRAD, SAPERNYJ PER. 9, KV. 9.

—Didžiausia Krautuvė—

Visokios įtalpos lietuviškų ir lenkiškų knygų, auksinių, sidabri-
nių ir auksuotų laikrodėlių, teipgi visokių religinių daiktų. Kas nori
peratitikrinti, tegul prisiuna 10c. stampomis, o aplaikys mano didelį
katalogą, kokio nė vienas iš lietuvių iki šiol neturėjo.

Kas užsisakys pas mane „Zvaigždė“, tas gaus knygą „Basanavi-
čiaus pasakos“ vertės \$1.50, arba by kokią iš mano katalogo knygą,
vertės 1 dol., d o v a n a i. Visų senas pažįstamas

POVILAS P. MIKALAUSKAS,

248 W. Fourth St., South Boston, Mass.

Draugiju atidai

Viską ko organizacijos reikalauje
no mažiausio ir pigiausio ženklelio
iki puošiausios Karūnos arba Vėlia-
vos.

Nuo menkiausio guzikučio iki Pu-
kiausio auksinio medalio. Visą at
liekame pigai ir gerai, ir jau užganė-
dinom tūkstančius draugiju.

Naujos draugijos reikalaukit samo
liu, o senos pasiųskit savo vieną se-
nā ženklelį arba šarą, o mes aį
paskirto laiko darbā atliksime.

VISUOMET SU PATARNAVUM J.

M. A. NORKUNAS,

166 Melrose Str.

Montello, Mass.

Katalogas Knygu

Kun. A. Miluko išleistų

Apeigos Rymo katalikų Baznyčios. Lenkiškai parašė kun. J. Lunkevičius. Vertė Gerutis. Antra laida. Shenandoah, Pa., 188 pusl.	60
Antanukas. Apsaka B. Pruso. Vertė Senimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 40 pusl.	15
Algimantas arba Lietuviai 13-ame šimtmetyje. Istoriska apysaka. Parašė Dr. V. Pietaris. Penki tomai. Shenandoah, Pa., 488 pusl.	2.50
Anima Vilis. Marės Radzevičiūtės apysaka. Jono Montvilos vertimas. Antra laida. Shenandoah, Pa., 162 pusl.	75
Bajoro Vuošvis. Apsaka iš lietuvių gyvenimo. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	15
Burokrai. Apsaka iš paskutinių atsitikimų Lietuvoje. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 79 pusl.	25
Fabiolė arba Baznyčia Katakumbose. Kardinolo Wiseman'o. Vertė Vytautas. Shenandoah, Pa. 354 pusl.	1.00
Gyvačių Karalius. ir kitos apysakėlės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 31 pusl.	10
Iš Kellonės po Europą ir Aziją. Parašė Pranašiu Julė. Philadelphia, Pa., 380 pusl., 102 iliustracijos (paveikslai);	2.00
Audeklo apdarais	2.25
Skuros apdarais, paauksuotais kraštais	3.50
Iš daktaro pasakojimų. Rudens diena. Sulaukė. Parašė Satrijos Ragana. Shenandoah, Pa., 69 pusl.	25
Iš vakarės gret Lemano ežero. Parašė kun. M. Morauškis. Vertė Gerutis. Shenandoah, Pa., 172 pusl.	75
Kova ties Zalgiriais. Istoriska drama keturiuose aktuose. Parašė Savasis (Dr. V. Pietaris) Shenandoah, Pa. 31 pusl.	25
Kunigo giminė. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	20
Kaip Eizutė praleido šv. Jono dieną. Parašė F. D. Shenandoah, Pa., 68 pusl.	20
Krauninkas—Laišybos—Dievo žmonės. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Philadelphia, Pa., 28 pusl.	10
Kardinolo Mercier gromata apie Patrijotizmą ir Išlakymą	5
Kun. Dr. M. Gustaičio, Du laišku iš Kellonės	5
Kun. Dr. M. Gustaitis	5
Laisvės Metu. Apsaka iš paskutinių atsitikimų. Parašė Antanas. Seinai, 1908 m. 187 pusl.	75
Lietuviškas Albumas. Dalis I. Istoriskos ir šiaipjau Lietuvos vietos. Parengė ir išleido kun. A. Milukas Shenandoah, Pa.,	75
Lietuviškas Albumas. Dalis II ir III. Lietuvos raštininkai, žymiausi vyrai ir tipai. Parengė ir išleido kun. A. Milukas.	1.50
Lietuviškos Pasakos. Spaudon parengė Dr. J. Basanavičius. Didelio formato knyga, 262 pusl.	1.50
Laiškai iš Kellonės po Palestiną. Kaštais kun. Antano Miluko. Shenandoah, Pa. 94 pusl.	50
Moterystė ir šeimyna. Iš vokiškos kalbos vertė J. Gerutis. Philadelphia, Pa., 41 pusl.	50
Mūsų Socialistai. Apsaka iš paskiausių Lietuvoje atsitikimų. Parašė Jonas Kmitas. Shenandoah, Pa., 57 pusl.	15
Melagių Dėdė. Vaizdelis iš Džukų gyvenimo. Parašė Ksaveras Vanagėlis. Shenandoah, Pa., 27 pusl.,	10
Mūsų Išganytojaus Jezaus Kristaus gyvenimas. Naujas pataisytas išleidimas. Shenandoah, Pa., 209 pusl., su paveikslais,	75
Neaktybė. Iš vokiško vertė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 89 pusl.	25
Ne Mieste Laimė. Prancūziškai parašė Pierre L'Ermite. Lietuviškai vertė Pranašiu Julė. Shenandoah, Pa., 206 pusl.	1.00
Našlaičiai. Likimas tulos šeimynos. Vertė P. Str. Shenandoah, Pa., 81 pusl.	15
Pasikalbėjimas Giesmininko su Lietuva. Vyskupo A. Baranausko Eilės. Kaina	.05
Pasakyk Matuše, Agnieška, Ant Garlaivio. Tris Satrijos Raganos apysakėlės.	15
Pradžia ir išsiplėtimas Katalikų Tikėjimo. Parašė Vyskupas M. Valančius. Reikalingiausia kiekvienam lietuviui-katalikui knyga. Shenandoah, Pa., 285 pusl.	1.00
Paklydėliai. Kun. J. Geručio. Antras leidimas. „Zvaigždės“ skyriaus, 416 Hooper Str., Rrooklyn, N. Y.	10
Slapūs ir anapų grabo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 210 pusl.	50
Sventųjų Gyvenimai. Skaitymai kiekvienai metų dienai. Su paveikslais. Spaudon parengė kun. A. Milukas. Visi keturi tomai	3.00
Drūtais audeklo apdarais	3.50
Skuros apdarais, paauksuotais kraštais	5.00

Sodžionių Teologija. Parašė J. Gerutis. Gražiausia lietuviška kalba šioje knygoje išdėstytas visas Katalikų Teologijos mokslas. Shenandoah, Pa., 285 pusl.	1.00
Pikta Dvasia. Latviškai parašė Rudolfas Blaumanis. Lietuviškai vertė Idlargas. Shenandoah, Pa., 72 pusl.	25
Patrimpo Laiškai. Parašė K. A. K. Kun. A. Mituko leidimas. „Zvaigždės“ Spauštuvėje, Shenandoah, Pa. 1907 m.	60
Patyskaldėliai. Vaizdelis iš mūsų sodiečių gyvenimo. Parašė J. Gerutis. Shenandoah, Pa., 62 pusl.	20
Socialistai. Kas jie? Iš kur atsirado? Kori? Parašė kun. A. Civinskas. Shenandoah, Pa., 124 pusl.	10
Saulėi nusileidžiant. Iš mūsų Karionės. Kaldė vakaras. Satrijos Raganos apysakėlės. Shenandoah, Pa. 62 pusl.	15
Steponaičio Raštai. Pilnas pomirtinis velionies raštų (eilėmis ir proza) išleidimas. Tvarke Liudas Gira. Kaunas, 1912. 121 pusl.	1.00
Trumpas Katekizmas	10
Vaičičio Eilės. Su velionio plačia bijografiija ir paveikslu. Philadelphia, Pa., 1912. 157 pusl.	75
Valdimierius. Graži apysakėlė. Shenandoah, Pa., 47 pusl.	10
Užsisakant augščiau minėtas knygas reikia kreipties šiuo adresu:	
„ŽVAIGŽDĖ“	
3654 Richmond Str.	Philadelphia, Pa.
416 Hooper Street,	Brooklyn, N. Y.

Naudingos ir Pigios Knygeles

Svetimos spaudos, gaunamos „Žv.“ knygyne.

BALSAS Amerikiečių Lietuvių į Tėvą Sventąjį Leoną XIII ir gyvenimai dviejų didžiųjų Dievo tarnų, Lietuvių: Kun. Andriaus Rudaminos, Jezavito, ir Kunigaikščio Merkelio Giedraičio, Zemaičių Vyskupo	5
BLAIVININKU KNYGELE arba pamokymas apie blaivybę	5
DIENELEI BREKSTANT. Zalvarnio eilės	20
GAMTA — SVEIKATOS SALTINIS. Kam yra nemaloni sveikata? Tečiaus retas kuris atakančiai apie ją rūpinasi. Si knygelė suteikia pluoštelį reikalingiausių apie sveikatą žinių, todėl yra naudinga kiekvienam	15
GYVOJO Ražančiaus įstatai	5
KIPSAS PINTINEJE ir dvi žuvėjos. Dvi apysakėlės	5
MIESTELIO ONUTE. Sulenkėjusiems lietuviams apsakymėlis	5
MEILES AUKA. Apsaka iš paskutiniųjų J. Kristaus dienų	5
OBRUSITELIAI. Galerija paveikslų iš maskolių gyvenimo Lietuvoje	25
SVENTOJI AGNETE. Drama dviejose veikmėse. Labai tinka pasiskaitymui ir lošimui	25
TRUMPAS LIETUVOS APRASYMAS. Su paveikslais. Pamokinanti pasiskaitymai kiekvienam, kurs nori susipažinti bent kiek su savo Tėvyne—Lietuva	25

Laiškams ir pinigams siųsti antraštas:

ŽVAIGZDĖ

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Nauja knyga.

NAUJOS EILES IR DEKLIAMACIJOS

Siuomi pranešu lietuvių visuomenei, kad aš išleidau rinkinį naujausių ir puikiausių eilių ir deklamacijų apie Europos karę, apie Lietuvą, apie tėvynę mūsų nuvargintą ir šiaip visokių juokaujų, kurios bus labai tinkamos deklamuot ir dainuot visčiuose susirinkimuose, prakalbose ir perstatimuose.

KNYGELE DIDELIO FORMATO 96 PUSLAPIU.

Kaina - - - 25 centai.

Pinigus galima prisiųsti krasos ženkleliais.

PAULIUS P. MIKALAIUSKAS,

248 W. FOURTH ST., SOUTH BOSTON, MASS.

Teipgi galima gauti pas

Peter J. Mikalauskas,

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.

Bell Phone, Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
 1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
 Physician and Surgeon (lietuvių gydytojas ir chirurgas pabaigos Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėlioms: 9-11 rito 1-4 po piet.

Dr. W. J. WINTERS
 Daktaras ir Chirurgas
 pabaigos daktarystės mokslu Jefferson Medical Collegijoj su pagalba Specialistas akių ligose, nosies ir gerklės. Gydo pasekmingai moterų ligas.
 OFISAS: 110 W. Oak str., netoli S. Jardin st. SHENANDOAH, PA.

IZIDORIAUS NAUSIEDO

Didžiausias Lietuviškas Pinigų Siuntimo

Bankinis Kontoras

917 - 33-rd St., Chicago, Ill.

Tel. Yards 2705

Parduodame laivakortes ant visokių laivų krajų ir iš krajaus.

Siunčiame pinigus į visas dalis svieto greičiau ir pigiau, už visus kitus agentus Amerikoje.

Užlaikom didžiausią krautuve vyrų drabužių, žemųjų ir skrybėlių; turime didelį departamentą aukštesnių daiktų: laikrodžių, žiedų, spilkų, ir tt. Drauge užlaikome didelį skyrių visokių knygų: maldaknygių, istorijų, poezijų ir tt. Norėdamas ką pirkti pirmiausia ateik pas mus, o būsi užganėdintas.

Jei UŽGANEDYSIM — pasakyk kitiems.

Jei NEUŽGANEDYSIM — pasakyk mums.

„ŽVAIGŽD SPAUSTUVE“

ATLIEKA VISUS DRUKORIS DARBUS GERAI, PIGIAI IR G

DRUKUOJA:
 KNYGAS, CIRCULIORIUS, TIKIETUS, KONSTITUCIJAS, VISITING IR BUSINESS CARDS, UZKVIETIMUS VESELIJU, KOPERTUS, LAISKUS IR T. T.

KAS DARBA PAVES. NESIGRAUD

Kreipkis ant adreso:

3654 Richmond St
 Philadelphia, Pa

F. R. BOGDAN

bažnyt. paveikslų tepliorius - artistas

Malevoja paveikslus altoriams, taipogi artistiška dekoruoja vidurį bažnyčių.

Darbas gvarantuotas.

F. R. Bogdan

162 Washington Ave., Newark, New Jersey